

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

1979. november 8. csütörtök

kk.1. várható

km/ra kd

1979. november 8. /mti/

teherán:

belpolitikai helyzet
iráni-amerikai kapcsolatok

lapaz:

fejlemények a rendkívüli állapot felfüggesztése
után

new york:

apartheid-vita az ensz-ben

belgrád:

huang hua megbeszélései

madrid:

ahmed bucetta marokkói külügyminiszter látogatása

bukarest:

malfatti olasz külügyminiszter látogatása

nairobi:

választások kenyában

/mti/

-.-

7.00/ra

-1-

a

kk. 2. Lengyelország - tél és a fűtés

ba il pi

varsó, 1979. november 8.

barabás jános, az mti tudósítója jelenti:

Lengyelország európa államai sorában előkelő helyen áll a távfűtés elterjedtségét tekintve, és ez igen pozitív, hiszen ez a forma a gazdaságossági számítások szerint a legkedvezőbb. hogy mégis vannak problémák, ennek oka elsősorban az, hogy a hőközpontok teljesítményének növekedése nem tudott lépést tartani az új lakások építésével, nem kis feladat az óriási vezetékhálózat karbantartása, az óriási erőművek szükséges fűtőanyag-tartalékainak raktározása, és nem utolsósorban az elmúlt tél által okozott károk helyrehozása.

mint ismeretes, múlt év szilveszterének napján néhány óra alatt több mint harminc fokot zuhant a hőmérséklet néhány óra alatt. a rettenetes fagy tízezerszámra vetette szét a fűtőtesteket, a csővezetékeket, és súlyos károkat okozott az erőművek szállítórendszereiben és kazánjaiban. a javítási munkákat már májusban megkezdték, de teljes egészében még mindig nem fejeződtek be. a munka méreteire jellemző, hogy az országban levő 6 ezer kilométernyi hő-vezető csőrendszerből 106 kilométert kellett kicserélni és 1200 kilométernyi szorult javításra. a számítások szerint a fűtés idén mintegy 10 százalékkal több hőenergiát juttat majd a fogyasztóknak - és még ez sem fedezi teljesen a szükségletet. varsóban például csak akkor lehet várni a tervezett minimálisan 18 fokos lakáshőmérséklet fenntartását, ha a kinti hőmérséklet nem süllyed tartósan a mínusz 10 fokos átlag alá. e helyzetben a legfontosabb és leggyakorlatiasabb út a lakások jobb hőszigetelésének biztosítása.

a távlati tervek közül figyelemre méltó, hogy lengyelországszerte megkezdték az „energiatakarékos”, házaknak nemcsak tervezését, de építését is. a minisztertanács legutóbbi ülésén újabb eszközöket szavazott meg a javítási munkák gyors befejezése érdekében, és jóváhagyták a következő öt év hőenergia-termelés fejlesztési tervét, a szükséges beruházások programjával együtt./mti/

--

- 2 -

7.40/il de

kk.3. egyesült államok - irán

ha/p kd washington, 1979. november 8.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

carter elnök különmegbízottja egyelőre kénytelen volt feladni iráni látogatásának tervét és washingtonban egymást érik a tárgyalások a válságos teheráni helyzetről. az elnök kedden este, a nemzetbiztonsági tanács rendkívüli ülésén döntött úgy, hogy személyes levéllel küldi khomeini iráni vallási vezetőhöz ramsey clark veterán demokrata politikust és a szenátusi apparátus egy perzsául beszélő munkatársát. a hírre azonban, hogy az ajatollah nem hajlandó fogadni az amerikai megbízottakat, az utjukon már istanbulba érkezett küldötteket utasították: maradjanak egyelőre törökországban, amíg nincs remény iráni küldetésük valamelyes sikerére.

az iráni fejlemények rendkívül nehéz belpolitikai feladatot is jelentenek a carter-kormány számára. a kongresszus bizonyos körei, ha a kényes helyzetben a többség erről nem is mer nyíltan beszélni, „bátor”, akciót sürgetnek. egy republikánus képviselő már szerdán javasolta: emeljenek alkotmányos vádat carter ellen, ha nem védi meg az amerikai életet és tulajdont iránban.

a kormány már korábban bevallotta, hogy ezt a lehetőséget nem mérlegelheti reálisan: katonai fellépés szinte bizonyosan a tuszok életébe kerülne, s a teherán belvárosában fekvő követséget amúgy is képtelenség volna visszafoglalni meglepetésszerű kommandó-akcióval.

carternek mindenesetre határozott vezetőnek kell mutatkoznia egy válságos helyzetben akkor, amikor vetélytársa, edward kennedy elsősorban gyenge vezetése miatt támadja a kormányt. történetesen szerdán került nyilvánosságra, hogy az elnök jobban össze kívánja fogni a kül- és a katonapolitikai döntéshozatalt - nyilván tekintettel a választási kampányra. a the new york times szerint az elnök jóváhagyott egy jelentést, amely megállapítja: a fogyatékos vezetés, a bürokrácia belső harcai a fehér ház, a külügy- és a hadügyminisztérium között, megakadályozzák a határozatok következetes végrehajtását.

/folyt köv./
7.45/p de

-3-

kk.3./egyesült államok.....folyt/p

amerikai kormánykörökben növekvő aggodalommal mérle-
lik, milyen kihatásokkal járna, ha irán olajszállítási tilalmat ren-
delne el az egyesült államokkal szemben. jelenleg a közvetlen irá-
ni behozatal napi 400.000 , a közvetett pedig 300.000
ezer hordó, ami a teljes amerikai import 8.5 százaléka. szakembe-
rek szerint ennek kiesése kerülő utakon pótolható - ám az iráni
olajtermelés esetleges leállítására súlyos kihatásokkal lenne a tő-
kés világgazdaságra: a teljes import hat százaléka származik irán-
ból.

-.-

kk.4. hua-körut - kínai kommentár

éb/ra kd p e k i n g , 1979. november 8. /mti/

a kínai hírigyönség kommentátora „nagysikerűnek” minősíti
hua kuo-feng miniszterelnök most végetért nyugat-európai körut-
ját. ezt a megállapítást elsősorban arra alapozza, hogy a kínai
kormányfő hazatérése előtt kijelentette: elégedett franciaor-
szágban, nyugat-németországban, Angliában és Olaszországban tett
látogatásával, és úgy véli, hogy a látogatás célját sikerült el-
érni.

a kínai sajtóban nem közölt, s nyilván a külföldi közvélemény-
nek szánt kommentár azt hangoztatja, hogy hua kuo-feng nyugat-
európai körutja nem tekintendő „kínai diplomáciai offenzívának”,
hiszen az elsődleges cél az eszmecsere volt. egy füst alatt hoz-
záteszi azonban, hogy naivitás lenne azt feltételezni, hogy a kí-
nai kormányfő és nyugat-európai partnerei között lezajlott tárgya-
lások teljes tartalmát nyilvánosságra hozták, ami nyilvánosságra
került - teszi hozzá a kommentár -, csupán egy általános kép, s
a megbeszélések valójában sokkal mélyrehatóbbak voltak. ezzel mint-
egy sejtetni kívánja, hogy a kulisszák mögött olyan megállapodások-
ra került sor, amelyeket egyik fél sem kíván szellőztetni.

a kommentár ugyanakkor beismeri, hogy nem sikerült közös ne-
vezőre jutni minden megvitatott kérdésben, és számos esetben el-
tértek a nézetek. ennek ellenére fontosnak itéli, hogy személyi
kontaktusra került sor, mert - mint írja -, be kell vallani,
hogy a külvilág továbbra is várakozó figyelemmel kíséri, mit is
csinál valójában a kínai vezetők új generációja? a kommentár -,
amely egyetlen szóval sem említi hua kuo-feng „antihegemoniz-
mus”, címen megeresztett szovjetellenes kirohanásait, sikerként
könyveli el, hogy a körut bebizonyította: Kína külpolitikájának
alapja változatlanul az a három világ koncepció, amelyet annakidején
mao ce-tung és csou en-laj dolgozott ki és kezdett el alkalmaz-
ni.

/folyt. köv./

7.50/ra *de*

-4-

kk.4. / hua-körut ... folyt./ra

a kínai hírigyönség kommentárja aláhuzza, hogy a jelenlegi
pekingi vezetés hosszú távra szóló, stratégiai feladatnak tekin-
ti a kapcsolatok építését nyugat-európával, s a kapcsolatok lénye-
ges pillérének tartja azt a megállapítást, hogy Kínának érdeké-
ben áll egy katonailag és gazdaságilag erős és egységes - s
természetesen szovjetellenes - nyugat-európa léte, s az ilyen nyu-
gat-európának ugyancsak érdeke az erős és hatalmas Kína./éllás/

-.-

kk.5. szovjet könyvkiadás

sj/ra kd m o s z k v a , 1979. november 8.

szászki julia, az mti tudósítója jelenti:

a szovjetunióban oly népszerű előfizetéses könyvsorozatok bő-
vítését tervezik a szovjet kiadók a jövő évtől. az idén lezárul
néhány, például a Goethe-, a Jeszenyin-, a Turgenyev-, a Tvar-
dovszkij-, a Thackeray-, valamint a Marx-Engels sorozat. 1980-
tól nemcsak a példányszám emelkedik - a sorozatok 1979-ben 15
millió kötet könyvet jelentettek -, hanem némiképp módosul
a kiadási irányelv is. az egyes írók, költők életműve mellett ezúttal
elsősorban tematikus összeállításban is jelentetnek meg sorozatokat.
ilyen lesz például a világ egyes népeinek legendáit, mitológiai tör-
téneteit tartalmazó sorozat.

továbbra is nagy teret kapnak a szovjet-örsz költők és írók,
így megjelenik Mamin-Szibirjak, R. Gamzatov, M. Iszakovszkij, A. Zsa-
rov és több más szovjetunió-szerző népszerű szerző összes műve. hat
kötetben adják ki Alekszander Blok műveit, az író születésének
századik évfordulója alkalmából. a kiadók terveik összeállításánál
figyelembe veszik az olvasóközönség igényeit, érdeklődését. ilymó-
don lehetőség van néhány valójában évek óta „hiánycikknek”, szá-
mító szerző műveit eljuttatni az irodalom-szerető közönséghez. minden
bizonytal ezek közé tartozik Heine, akinek műveit az ötvenes évek-
ben adták ki utoljára a szovjetunióban: a nagy német költő verseit
hat kötetben jelentetik meg 1980-ban.

-.-

7.55/ra *de*

-5-

kk.6. zamjatyin - rakéta-probléma

ki/ra kd

m o s z k v a , 1979. november 8.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

terjedelmes cikkben elemzi a Lityeratur-naja gazeta című szovjet hetilapban az új szovjet kezdeményezések világviszhangját, a nyugati fegyverkezési programját igazolni kívánó valótlan állításokat Leonyid zamjatyin, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztályának vezetője, az ismert szovjet külpolitikai szakértő. cikkének fő következtetése: azok, akik különböző valótlan ürügyekkel akarnak kitérni a szovjet javaslatok érdemi megvitatása, a tényleges leszerelési intézkedések előtt, a fegyverkezési verseny új, veszélyes fordulóját akarják ráerőltetni a világra, különösen Európára.

a cikk ismételtén leszögezi: akik a „szovjet fenyegetés” hazug jelszavával operálnak, akik a „védtelen”, nyugat-európáról beszélnek, kétszeresen is hazugságokat állítanak, egyrészt a szocialista országoknak nincsenek támadó szándékaik, másrészt a varsói szerződés és a nato erői között Európában gyakorlatilag egyensúlyi helyzet alakult ki. sokkal inkább arról van szó, hogy az egyesült államok most fegyverkezéssel akarja kiegyensúlyozni megöngyült befolyását a világban, biztosítani kívánja ezen az úton, hogy akadálytalanul juthasson hozzá az energia- és nyersanyagforrásokhoz, s egyúttal azért beszél „szovjet fenyegetésről”, mert az elmúlt időszakban kifejlesztett új fegyverfajták tömeges gyártását akarja megindítani.

zamjatyin cikke cáfolja azt a nyugati propagandamanővert is, amely szerint a szovjetunió csak akkor javasolta a középhatósugaru rakéták számának csökkentését Európában, amikor a nato ilyen „modernizálási”, terveit már többé-kevésbé befejezett tényként váltak ismeretessé. egyrészt a rakéta-programot az egyesült államok már jóval korábban elhatározta, s csak utólag vonta ebbe bele szövetségeseit, másrészt a szovjetunió már korábban jelezte tárgyalási készségét, például Leonyid Brezsnyev múlt évi bonni látogatása során - erről a közös közleményben is szó van -, másrészt az szkp kb főtitkárának ez év tavaszán, március 2-án elmondott beszédében, a berlinben most előterjesztett javaslatok összefoglalják, rendszerezik, új elemekkel bővítik ki a korábbi javaslatokat, s az ezekre adott válaszok mintegy lakmuspapírként mutatják meg a nyugati politikai vezetők reakcióját. nyílt elutasítás gyakorlatilag csak a nato katonai vezetői részéről mutatkozik meg - de nem kevésbé veszélyes a közvetett elutasítás sem.

/folyt.köv./

8.10/ra *de*

-6-

kk.6. / zamjatyin - ... folyt./ra

„az egyesült államok és az nszk egyes vezetői, akinek magas posztja és államférfiúi tapasztalata már nem engedi meg, hogy kimondják, ami a szívéükön van, bonyolultabb formát választottak. úgy tüntetik fel, hogy nem áll szándékukban a szovjet javaslatok elutasítása, de a gyakorlatban üres vitákba akadják fojtani azokat, arra törekszenek, hogy nemlétező zátonyokat fedezzenek fel bennük, s ami a legfontosabb ebben a magatartásban, azt követelik, hogy ezek a javaslatok ne befolyásolják az egyesült államok és a nato terveinek megvalósítását az új rakéták gyártására és nyugat-európa területén történő elhelyezésére”, - írja zamjatyin, a szerző rámutat: a nato új fegyverkezési terve korántsem „korszerűsítés”, hanem minőségileg új fegyverfajta bevezetése, nem válasz a szovjet rakéták korszerűsítésére - hiszen azok hatótávolsága gyakorlatilag korábban is ugyanolyan volt, mint jelenleg -, hanem kísérlet arra, hogy az egyesült államok az új fegyverek segítségével fölényre tegyen szert a szovjetunió felett a hadászati fegyverek terén.

a szovjet politikus rámutat: azok, akik washingtontól eltérő módon ugyan, de lényegében azonos tartalommal érvelnek a nato-országokban az új fegyverek bevezetése mellett, veszélyeztetik az enyhülés terén elért eddigi eredményeket. „azok a nyugat-európai politikusok, akik csak formálisan támogatják a salt-ii. szerződést, gyakorlatilag az egyesült államok héjájának kezére játszanak, azok kezére, akik késleltetik a szerződés ratifikálását a nyugati katonai erejének ezzel párhuzamosan történő növelését követelve. „ugy tűnik, az óceán mindkét partján vannak olyanok, akiknek megfelelne, ha a népek a forma kedvéért megkapnák ezt a szerződést, de a nato-tömb a korábbiakhoz hasonlóan teljes gőzzel folytatná a fegyverkezést”, - hangoztatja a cikk.

Leonyid zamjatyin határozottan leszögezi: hamis az az érvelés, hogy a nato-nak előbb meg kell hoznia döntését az új rakéta-fegyverek telepítéséről, s azután tárgyalhat majd a szovjetunióval a középhatósugaru rakéták számának csökkentéséről. „számos nato-ország képviselője azt bizonygatja, hogy maga is az ilyen tárgyalásokra törekszik - írja a szkp kb osztályvezetője, utalva arra, hogy a szovjetunió több ízben is kifejtette tárgyalási készségét a középhatósugaru rakéták kérdéséről, a salt-iii szerződés keretein belül akkor miért fogadnának el határozatot az ilyen rakéták nyugat-európa terén történő elhelyezéséről, hiszen a tárgyalások célja éppen ezek korlátozása, s esetleg teljes eltiltása lenne? ezt a fajta megközelítést csak úgy értékelhetjük, mint olyan kísérletet, amely már eleve a tárgyalások megtorpedózására irányul, vagy ami nyomást akar gyakorolni a tárgyalások kapcsán a szovjetunióra, ami ugyancsak megnehezítené a megoldást”, - hangoztatja zamjatyin cikke. ezek után joggal merülnek fel kétségek a nato „tárgyalási készségét”, hangoztató kijelentések őszinteségével szemben. az is világos, hogy az új fegyverkezési lépés nem hagyhatná közömbösen a szovjetuniót, amely az adott esetben megtenné a szükséges ellenintézkedéseket. ebben az esetben a fegyverkezési verseny új fordulója következne be, nyilvánvalóan a nato büne következtében, függetlenül attól, hogy sor kerül-e a tárgyalásokra, vagy sem. ugyanakkor kétségkívül megromlana az nszk és a többi olyan európai nato-ország helyzete, amelynek területén ilyen rakétákat helyeznének el.

/folyt.köv./

8.15/ra

-7-

kk.6. zamjatyin - rakéta-probléma

ki/ra kd

m o s z k v a ,1979. november 8.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

terjedelmes cikkben elemzi a Lityerturnaja gazeta című szovjet hetilapban az új szovjet kezdeményezések világviszhangját, a nyugati fegyverkezési programját igazolni kívánó valótlan állításokat Leonid zamjatyin, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztályának vezetője, az ismert szovjet külpolitikai szakértő. cikkének fő következtetése: azok, akik különböző valótlan ürügyekkel akarnak kitérni a szovjet javaslatok érdemi megvitatása, a tényleges leszerelési intézkedések előtt, a fegyverkezési verseny új, veszélyes fordulóját akarják ráerőltetni a világra, különösen Európára.

a cikk ismételten leszögezi: akik a „szovjet fenyegetés” hazug jelszavával operálnak, akik a „védtelen”, nyugat-európáról beszélnek, kétszeresen is hazugságokat állítanak, egyrészt a szocialista országoknak nincsenek támadó szándékaik, másrészt a varsoói szerződés és a nato erői között Európában gyakorlatilag egyensúlyi helyzet alakult ki. sokkal inkább arról van szó, hogy az egyesült államok most fegyverkezéssel akarja kiegyensúlyozni meggyöngyült befolyását a világban, biztosítani kívánja ezen az úton, hogy akadálytalanul juthasson hozzá az energia- és nyersanyagforrásokhoz, s egyúttal azért beszél „szovjet fenyegetésről”, mert az elmúlt időszakban kifejlesztett új fegyverfajták tömeges gyártását akarja megindítani.

zamjatyin cikke cáfolja azt a nyugati propagandamanővert is, amely szerint a szovjetunió csak akkor javasolta a középhatósugaru rakéták számának csökkentését Európában, amikor a nato ilyen „modernizálási”, terveit már többé-kevésbé befejezett tényként váltak ismeretessé. egyrészt a rakéta-programot az egyesült államok már jóval korábban elhatározta, s csak utólag vonta ebbe bele szövetségeseit, másrészt a szovjetunió már korábban jelezte tárgyalási készségét, például Leonid Brezsnyev múlt évi bonni látogatása során - erről a közös közleményben is szó van -, másrészt az szkp kb főtitkárának ez év tavaszán, március 2-án elmondott beszédében. a berlinben most előterjesztett javaslatok összefoglalják, rendszerezik, új elemekkel bővítik ki a korábbi javaslatokat, s az ezekre adott válaszok mintegy lakmuspapírként mutatják meg a nyugati politikai vezetők reakcióját. nyílt elutasítás gyakorlatilag csak a nato katonai vezetői részéről mutatkozik meg - de nem kevésbé veszélyes a közvetett elutasítás sem.

/folyt.köv./

8.10/ra *uk*

-6-

kk.6. / zamjatyin - ... folyt./ra

„az egyesült államok és az nszk egyes vezetői, akinek magas posztja és államférfiúi tapasztalata már nem engedi meg, hogy kimondják, ami a szívéükön van, bonyolultabb formát választottak. úgy tüntetik fel, hogy nem áll szándékukban a szovjet javaslatok elutasítása, de a gyakorlatban üres vitákba akadják fojtani azokat, arra törekcsenek, hogy nemlétező zátonyokat fedezzenek fel bennük, s ami a legfontosabb ebben a magatartásban, azt követelik, hogy ezek a javaslatok ne befolyásolják az egyesült államok és a nato terveinek megvalósítását az új rakéták gyártására és nyugat-európa területén történő elhelyezésére, - írja zamjatyin, a szerző rámutat: a nato új fegyverkezési terve korántsem „korszerűsítés”, hanem minőségileg új fegyverfajta bevezetése, nem válasz a szovjet rakéták korszerűsítésére - hiszen azok hatótávolsága gyakorlatilag korábban is ugyanolyan volt, mint jelenleg -, hanem kísérlet arra, hogy az egyesült államok az új fegyverek segítségével fölényre tegyen szert a szovjetunió felett a hadászati fegyverek terén.

a szovjet politikus rámutat: azok, akik washingtontól eltérő módon ugyan, de lényegében azonos tartalommal érvelnek a nato-országokban az új fegyverek bevezetése mellett, veszélyeztetik az enyhülés terén elért eddigi eredményeket. „azok a nyugat-európai politikusok, akik csak formálisan támogatják a salt-ii. szerződést, gyakorlatilag az egyesült államok héjájának kezére játszanak, azok kezére, akik késleltetik a szerződés ratifikálását a nyugati katonai erejének ezzel párhuzamosan történő növelését követelve. „ugy tűnik, az óceán mindkét partján vannak olyanok, akiknek megfelelné, ha a népek a forma kedvéért megkapnák ezt a szerződést, de a nato-tömb a korábbiakhoz hasonlóan teljes gőzzel folytatná a fegyverkezést, - hangoztatja a cikk.

Leonid zamjatyin határozottan leszögezi: hamis az az érvelés, hogy a nato-nak előbb meg kell hoznia döntését az új rakéta-fegyverek telepítéséről, s azután tárgyalhat majd a szovjetunióval a középhatósugaru rakéták számának csökkentéséről. „számos nato-ország képviselője azt bizonygatja, hogy maga is az ilyen tárgyalásokra törekszik - írja a szkp kb osztályvezetője, utalva arra, hogy a szovjetunió több ízben is kifejtette tárgyalási készségét a középhatósugaru rakéták kérdéséről, a salt-iii szerződés keretein belül akkor miért fogadnának el határozatot az ilyen rakéták nyugat-európa terén történő elhelyezéséről, hiszen a tárgyalások célja éppen ezek korlátozása, s esetleg teljes eltiltása lenne? ezt a fajta megközelítést csak úgy értékelhetjük, mint olyan kísérletet, amely már eleve a tárgyalások megtorpedózására irányul, vagy ami nyomást akar gyakorolni a tárgyalások kapcsán a szovjetunióra, ami ugyancsak megnehezítené a megoldást, - hangoztatja zamjatyin cikke. ezek után joggal merülnek fel kétségek a nato „tárgyalási készségét”, hangoztató kijelentések őszinteségével szemben. az is világos, hogy az új fegyverkezési lépés nem hagyhatná közömbösen a szovjetuniót, amely az adott esetben megtenné a szükséges ellenintézkedéseket. ebben az esetben a fegyverkezési verseny új fordulójára következne be, nyilvánvalóan a nato büne következtében, függetlenül attól, hogy sor kerül-e a tárgyalásokra, vagy sem. ugyanakkor kétségkívül megromlana az nszk és a többi olyan európai nato-ország helyzete, amelynek területén ilyen rakétákat helyeznének el.

/folyt.köv./

8.15/ra

-7-

kk.6. / zamjatyin 2.folyt./ra

zamyatyin nyomtatékosan aláhuza: európa életében rendkivül felelősségteljes pillanat következett be. olyan döntések előtt áll a földrész, amelyek a xxi. század kezdetéig meghatározhatják sorsát. az európai népeknek és vezetőiknek nem szabad megengedniük olyan lépéseket, amelyeket azután később megbánnának. a szovjetunió becsületes erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy ne engedje meg az enyhülés megszüntét Európában, hanem újabb lendületet adjon ennek a folyamatnak, bizalomnövelő, a katonai szembenállást csökkentő intézkedésekkel egészítse ki azt. most a nyugati országoknak kell megtenniük a magukét - hangoztatja cikkében Leonid Zamyatyin.

-.-

kk.7. Irán - amerikai tuzsok

b-fg/ra kd Washington, 1979. november 8. /mti/

miközben a Carter elnök személyes megbízottját, Ramsey Clark volt igazságügyminisztert szállító amerikai különgép Istanbulban vesztegel, az amerikai kormányzat más utakat keres az iráni vezetéssel való kapcsolatfelvételre, hogy elérje a Teheránban fogvatartott több, mint 60 amerikai tuzs szabadonbocsátását. amerikai hivatalos körök szerint az Egyesült Államok minden lehetséges eszközt - ideértve a palesztinai felszabadítási szervezet közvetítő tevékenységét - fel kíván használni a jelenlegi patthelyzet megoldására. számít arra, hogy olyan országok, mint Szaúd-Arábia, Franciaország és Japán, nyomást gyakorolhatnak az iráni vezetésre a tuzsok szabadonbocsátása érdekében.

hirügynökségek Szerdán este bejelentették, hogy korábbi jelentésekkel ellentétben az amerikai elnök különmegbízottja Istanbulban utjának megszakítására kényszerült. Hodding Carter külügyi szóvivő Szerdán Washingtonban azt közölte, hogy az iráni hatóságok, korábbi bejelentésük ellenére a nap folyamán arról tájékoztatták az Egyesült Államokat, hogy Clark egyelőre ne folytassa útját Teheránba. „mindaddig Istanbulban maradnak, amíg nem tisztázódik az iráni kormány álláspontja. reméljük, hogy mielőbb folytathatják útjukat, - mondotta a szóvivő. Iránból érkező jelentések szerint Khomeini ajatollah, aki kijelentette, hogy „semmiféle amerikai, nem szándékozik fogadni, a forradalmi tanács többi tagjának is megtiltotta az amerikai megbízottakkal való tárgyalást. Hodding Carter arról is beszámolt, hogy értesülései szerint az amerikai tuzsok sértetlenek ugyan, de „lélektani nyomásnak és megfélemlítésnek, vannak kitéve.

/folyt.köv./

8.20/ra dl

-8-

kk7. / Irán ... folyt./ra

amerikai kormányzati tisztviselők szerint ebben a helyzetben az Egyesült Államok leginkább Szaúd-Arábiának, valamint Líbiának és Algériának a segítségére számít. ugyancsak ezek a körök beszámoltak arról, hogy az Egyesült Államok közvetett kapcsolatba lépett a palesztinai felszabadítási szervezettel is - amely már magas rangú küldöttséget menesztett Teheránba. Paul Findley amerikai képviselő szerint Carter elnök köszönetét nyilvánította ezért Jasszer Arafatnak, a PFSZ vb elnökének.

vezető amerikai tisztségviselők - közöttük Zbigniew Brzezinski nemzetbiztonsági főtanácsadó - bizakodnak a tuzsüggy békés megoldásában. Jody Powell, a Fehér Ház sajtótitkára továbbra is kizárta bármilyen katonai jellegű lépés megtételének lehetőségét. /ap, upi, afp, reuter/

-.-

kk.8. bolívia

c-hj/ra kd La Paz, Lima, 1979. november 8. /mti/

Alberto Natusch Busch ezredes, aki egy héttel ezelőtt vette át a hatalmat Bolíviában, Szerdán este mondott rádió- és tv-beszédében meglepetésszerűen bejelentette a rendkívüli állapot megszüntetését, a politikai foglyok szabadonbocsátását, a parlament munkájának helyreállítását, valamint az általános szabadságjogok és a szakszervezetek szabad működésének garantálását. az AFP hírügynökség az ezredes bejelentésében foglaltakat egyértelműen a puccsal szembenálló ellenzék győzelmeként értékeli.

a La Paz-ból érkezett hírek szerint a kongresszus és a katonaság a római katolikus egyház közvetítésével megegyezésre jutott egy három tagból álló átmeneti junta létrehozásában: ebben a hadsereget Natusch Busch, a kongresszút Lidia Queiler Asszony, a terület elnöke képviselné, egy tagot pedig a bolíviai munkásközpont /Cob/ elnevezésű szakszervezeti szövetség jelölne. Limából érkezett jelentések szerint a Cob kategórikusan elutasította a katonákkal való tárgyalás lehetőségét. Natusch Busch nem szólt a junta tervéről beszédében.

/folyt.köv./

8.30/ra dl

-9-

kk.8. / bolivia ... folyt./ra

natusch busch kilátásba helyezte, hogy az új junta létrejötté esetén az eredetileg tervezett időpontban, azaz 1980. májusában választásokat tarthatnának az országban és a megválasztott elnököt augusztus 6-án iktathatnák be.

a junta tervezetéről szóló hírekben nem esik szó walter guévara arze megbuktatott elnökről, aki több mint 10 év óta az első alkotmányosan hatalomra került polgári politikus volt. arze és az elmozdított david padilla arancibia tábornok a kisebb rádióadókhöz eljuttatott magnószalagon tiltakozott a terv ellen.

a bolíviai munkásközpont /cob/ felhívta egy hete sztrájkoló tagjait: csütörtökön térjenek vissza munkájukhoz. a cob vezetői hangsúlyozták: döntésük független natusch busch bejelentéseitől.

a hatalomátvételt követő - szinte példátlanul egységes - tiltakozási hullám elleni megtorló intézkedések áldozatainak száma egy hét alatt megközelítette a százat. szerdán katonák megölték juan vargas morales bolíviai újságírót, akit a „radio marítima”, elnevezésű - a kiadott tilalmak ellenére működő - rádióállomás stúdiójában találtak.

a la paz-i helyzettel kapcsolatos nemzetközi fejlemény, hogy kolumbia, ecuador, peru és venezuela külügyminiszterei szombaton összeülnek, hogy megvitassák az andok egyezmény ötödik tagállamában, bolíviában előállt helyzetet./afp, reuter, upi, ap, apa, dpa/

vkk.10. izrael - atomfegyver

c-p /ra kd j o h a n n e s b u r g , 1979. november 8. /mti/

- izrael képes a nukleáris fegyver előállítására, de sohasem fogja azt elsőnek alkalmazni egy másik ország ellen - jelentette ki amos horev, az izraeli hadsereg vezérőrnagya szerdán johannesburgban.

a dél-afrikai hírügynökség, a sapa közlése szerint horev, aki egykor a hadügyminisztérium fő tudományos munkatársa volt, és saját szavai szerint most is részt vesz az atomkutatóban, kijelentette: „csak annyit mondhatok, hogy van lehetőségünk az atombomba előállítására, de soha sem fogunk elsőként alkalmazni nukleáris fegyvert egy másik ország ellen,„ a tábornok, aki jelenleg a technion, az izraeli technológiai intézet igazgatója, a dél-afrikai hírügynökség jelentése szerint tudományos eszmecsere céljából érkezett a dél-afrikai köztársaságba./reuter/

8.40/ra ll

-10-

kk.9. vietnam - kina - határsértés

ék/so/ra kd h a n o i , 1979. november 8. /mti/

a vna vietnami hírügynökség jelentése szerint kina változatlanul megsérti a vietnami szocialista köztársaság szuverenitását és területi egységét. november 4-én éjszaka hatvan tartományban egy nagy létszámú kínai csapat tűzérségl és aknatüz után vietnami területre hatolt be. a helyi vietnami fegyveres erők visszaverték a provokátorokat arra kényszerítve őket, hogy visszatérjenek a határ túloldalára.

a vna közleménye kiemeli, hogy a kínai hatóságok, amelyek fokozzák a határprovokációkat, fenyegetik a vietnami nép életét és békés munkáját, a határtérségben uralkodó feszültségért megpróbálják vietnamot felelőssé tenni. ezek a manőverek azonban nem teveszthetik meg a világ közvéleményét, és nem leplezhetik a vietnam elleni új agresszióra tett kínai előkészületek tényét -, mutat rá a vietnami hírügynökség közleménye./taszsz/

kk.11. ensz - zimbabwe-konferencia

ék/so/ra kd n e w y o r k , 1979. november 8. /mti/

az egyesült nemzetek szervezetében képviselt afrikai országok csoportja nyilatkozatban bírálta a londoni zimbabwe konferenciával kapcsolatos angol álláspontot. a nyilatkozat kiemeli: az angol javaslat, amelynek értelmében a fajüldöző rezsime eszközének nyilvánuló biztonsági erők az átmeneti időszakban is változatlanul működnének, nemcsak a kontinens déli része, hanem egész afrika békéjét és biztonságát veszélyezteti. a dokumentum felhívja a figyelmet arra, hogy ezek az erők szoros kapcsolatokat tartanak fenn a dél-afrikai fajüldöző rezsimmal. az angol kormány az átmeneti időszakban csak azokat a biztonsági erőket használhatja fel, amelyek valamennyi fél bizalmát élvezik - mutat rá a nyilatkozat.

az afrikai országok elutasították azt az angol javaslatot is, hogy az átmeneti időszak mindössze kéthónapos legyen, mert ez nyilvánvalóan nem elegendő a valóban szabad és igazságos választások előkészítéséhez.

a nyilatkozat ismét megerősíti, hogy a zimbabwei nép egyetlen törvényes képviselője a hazafias front, amelynek részvétele nélkül lehetetlen rendezni a rhodesiai problémát./taszsz/

8.45/ra ll

-11-

kk.13. holland parlament

pd/ra bj

h á g a ,1979. november 8.

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

nagy érdeklődés előzi meg azt a szavazást, amelyre előreláthatólag csütörtökön kerül sor a holland parlament második kamarájában, a képviselőházban. szerdán megkezdődött a vita a védelmi kérdésekről s annak keretében elsősorban az új nyugat-európai nukleáris fegyverek gyártásáról és elhelyezéséről.

szerdán a politikai pártok ismertették már korábban kifejtett álláspontjaikat és azok alapján különböző határozati javaslatokat terjesztettek be. a külügy- és hadügyminiszter válasza után kerül majd sor a szavazásra. a múlt héten híresztelések terjedtek el a holland fővárosban, hogy az ügy kormányválsághoz vezethet. van agt miniszterelnök azonban egy televízió interjúban kijelentette, hogy erre nem fog sor kerülni.

az egyes pártok álláspontja a következő:

a munkapárt szerint semmiféle határozatot nem szabad hozni sem az új nukleáris fegyverek gyártásáról, sem azok 1981-ig történő elhelyezéséről, amíg nem tisztázzák a kérdést a szovjetunióval folytatandó tárgyalásokon.

a cda /kereszténydemokraták/ azt tartja, hogy a nukleáris fegyverek gyártásáról és elhelyezéséről szóló határozat csak akkor lépjen gyakorlatilag életbe, ha két év alatt kudarcot vallanak a szovjetunióval folytatandó tárgyalások. két évre ugyanis szükség van a fegyverek legyártásához.

a liberálisok, akikhez a külügyminiszter is tartozik, határozott döntést kívánnak az új fegyverek gyártásáról és fokozatos elhelyezéséről néhány nyugat-európai országban, így hollandiában is. a szavazás előreláthatólag csütörtökön az esti órákban lesz.

-. -

kk.14. szovjet atomerőművek - dollezsak akadémikus

it/ra kd

m o s z k v a ,1979. november 8. /mti/

a szovjetunióban működő atomerőművekben és környezetükben alacsonyabb a sugárzás, mint egy közönséges ipartelegen. a berendezések sugárbiztossága már 1954-ben, a szovjetunió, s egyben a világ legelső atomerőművének üzembe helyezésekor a legfontosabb követelmény volt, amelyet sikerült teljes mértékben megoldanunk - jelentette ki a szocialisztikus eszka indusztriája című lap munkatársának adott nyilatkozatában nyikolaj dollezsak akadémikus. a lenin-díjas és többszörös állami-díjas tudós, a szovjetunió hőse, a világ első atomerőműve reaktorának főkonstruktorára 80. születésnapja alkalmából számolt be tevékenységéről, az atomenergetika jövőjéről.

/folyt.kö./

9.15/ra *ll*

-12-

kk.14. / szovjet ... folyt./r

dollezsak akadémikus eredeti foglalkozása mérnök, másfél évtizeden keresztül vegyipari gépgyártással foglalkozott, s e téren szerzett tapasztalatait hasznosította, mikor kurcsatov akadémikus javaslatára 1945-ben bekapcsolódott az atomerőművek létesítésével kapcsolatos kutatásokba.

századunk végére az atomerőművek komoly versenytársat kapnak: a termonukleáris erőműveket, amelyek ugyancsak az elemi részecskék kölcsönhatása nyomán felszabaduló energiát hasznosítják - mondotta az akadémikus. - e két erőműfajta és a hagyományos hőerőművek már ma is érezhető területi és vízgazdálkodási problémákat vetnek fel: a hűtőtavak egyre nagyobb, más célra is hasznosítható területeket foglalnak el, s csak a szovjetunióban évente több, mint száz köbkilométer vizet használnak fel az erőművek hűtésére. a század végére ez a mennyiség megkétszereződik.

dollezsak akadémikus az atomerőművek létesítésével járó előnyök közül megemlítette, hogy az erőműveket oda lehet telepíteni, ahol a legtöbb villamosenergiát használják fel, nincs szükség hatalmas mennyiségű hagyományos tüzelőanyag szállítására és villamos távvezetékek építésére, tehát jelentős mértékben csökkennek a költségek. ugyanakkor rámutatott, hogy a jövőben esetenként lemondanak ezekről az előnyökről: egyes területeken gazdasági és más szempontokat is figyelembe véve ésszerűbbnek tűnik az a variáció, hogy nem bizonyos körzeteket kiszolgáló, egyedülálló erőműveket építenek, hanem több atomerőműből álló telepeket. az ilyen komplexumokban helyet kaphatnak a nukleáris hulladékot feldolgozó és semlegesítő, illetve a sugárzást békés célokra hasznosító üzemek, s a hulladéktemetők is. a tervezett erőműtelepek magas szintű automatizáltsága, a rövid távolságok, a speciális szállítóeszközök alkalmazása, az építőkapacitás koncentrációja, a kisebb területigény jelentősen csökkentheti az energia előállításának költségeit. mindehhez hozzájárul, hogy az erőmű-telepek létesítését össze lehet kapcsolni az iparvidékek fejlesztésével, a legnagyobb népgazdasági feladatok megoldásával./fazekas judit/

-. -

9.23/ra *ll*

-13-

kk.13. holland parlament

pd/ra bj

h á g a ,1979. november 8.

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

nagy érdeklődés előzi meg azt a szavazást, amelyre előreláthatólag csütörtökön kerül sor a holland parlament második kamarájában, a képviselőházban. szerdán megkezdődött a vita a védelmi kérdésekről s annak keretében elsősorban az új nyugat-európai nukleáris fegyverek gyártásáról és elhelyezéséről.

szerdán a politikai pártok ismertették már korábban kifejtett álláspontjaikat és azok alapján különböző határozati javaslatokat terjesztettek be. a külügy- és hadügyminiszter válasza után kerül majd sor a szavazásra. a múlt héten híresztelések terjedtek el a holland fővárosban, hogy az ügy kormányválsághoz vezethet. van agt miniszterelnök azonban egy televízió interjúban kijelentette, hogy erre nem fog sor kerülni.

az egyes pártok álláspontja a következő:

a munkapárt szerint semmiféle határozatot nem szabad hozni sem az új nukleáris fegyverek gyártásáról, sem azok 1981-ig történő elhelyezéséről, amíg nem tisztázzák a kérdést a szovjetunióval folytatandó tárgyalásokon.

a cda /kereszténydemokraták/ azt tartja, hogy a nukleáris fegyverek gyártásáról és elhelyezéséről szóló határozat csak akkor lépjen gyakorlatilag életbe, ha két év alatt kudarcot vallanak a szovjetunióval folytatandó tárgyalások. két évre ugyanis szükség van a fegyverek legyártásához.

a liberálisok, akikhez a külügyminiszter is tartozik, határozott döntést kívánnak az új fegyverek gyártásáról és fokozatos elhelyezéséről néhány nyugat-európai országban, így hollandiában is. a szavazás előreláthatólag csütörtökön az esti órákban lesz.

.-

kk.14. szovjet atomerőművek - dollezsak akadémikus

it/ra kd

m o s z k v a ,1979. november 8. /mti/

a szovjetunióban működő atomerőművekben és környezetükben alacsonyabb a sugárzás, mint egy közönséges ipartelegen. a berendezések sugárbiztossága már 1954-ben, a szovjetunió, s egyben a világ legelső atomerőművének üzembe helyezésekor a legfontosabb követelmény volt, amelyet sikerült teljes mértékben megoldanunk - jelentette ki a szocialisztikus eszkaja indusztriya című lap munkatársának adott nyilatkozatában nyikolaj dollezsak akadémikus. a lenin-díjas és többszörös állami-díjas tudós, a szovjetunió hőse, a világ első atomerőműve reaktorának főkonstruktorára 80. születésnapja alkalmából számolt be tevékenységéről, az atomenergetika jövőjéről.

/folyt.kö./

9.15/ra *ll*

-12-

kk.14. / szovjet ... folyt./r

dollezsak akadémikus eredeti foglalkozása mérnök, másfél évtizeden keresztül vegyipari gépgyártással foglalkozott, s e téren szerzett tapasztalatait hasznosította, mikor kurcsatov akadémikus javaslatára 1945-ben bekapcsolódott az atomerőművek létesítésével kapcsolatos kutatásokba.

századunk végére az atomerőművek komoly versenytársat kapnak: a termonukleáris erőműveket, amelyek ugyancsak az elemi részecskék kölcsönhatása nyomán felszabaduló energiát hasznosítják - mondotta az akadémikus. - e két erőműfajta és a hagyományos hőerőművek már ma is érezhető területi és vizgazdálkodási problémákat vetnek fel: a hűtőtavak egyre nagyobb, más célra is hasznosítható területeket foglalnak el, s csak a szovjetunióban évente több, mint száz köbkilométer vizet használnak fel az erőművek hűtésére. a század végére ez a mennyiség megkétszereződik.

dollezsak akadémikus az atomerőművek létesítésével járó előnyök közül megemlítette, hogy az erőműveket oda lehet telepíteni, ahol a legtöbb villamosenergiát használják fel, nincs szükség hatalmas mennyiségű hagyományos tüőanyag szállítására és villamos távvezetékek építésére, tehát jelentős mértékben csökkennek a költségek. ugyanakkor rámutatott, hogy a jövőben esetenként lemondanak ezekről az előnyökről: egyes területeken gazdasági és más szempontokat is figyelembe véve ésszerűbbnek tűnik az a variáció, hogy nem bizonyos körzeteket kiszolgáló, egyedülálló erőműveket építenek, hanem több atomerőműből álló telepeket. az ilyen komplexumokban helyet kaphatnak a nukleáris hulladékot feldolgozó és semlegesítő, illetve a sugárzást békés célokra hasznosító üzemek, s a hulladéktemetők is. a tervezett erőműtelepek magas szintű automatizáltsága, a rövid távolságok, a speciális szállítóeszközök alkalmazása, az építőkapacitás koncentrációja, a kisebb területigény jelentősen csökkentheti az energia előállításának költségeit. mindehhez hozzájárul, hogy az erőmű-telepek létesítését össze lehet kapcsolni az iparvidékek fejlesztésével, a legnagyobb népgazdasági feladatok megoldásával./fazekas judit/

.-

9.23/ra *ll*

-13-

kk.15. salt-ii - amerikai szenátus

kr/ék/ra kd w a s h i n g t o n, 1979. november 8. /mti/

az amerikai szenátus külügyi bizottsága szerdán a salt-ii szerződést módosítani kívánó négy javaslatot utasított vissza. a javaslatok közül hármat már korábban elvetett a bizottság, de a szerződés ellenzőinek a javaslatok újbóli megvizsgálását sürgető követelésére tüzték ismét napirendre őket. a negyedik - lényegében egyetlen új - módosító indítványt jesse helms, észak-karolina állam republikánus képviselője terjesztette be. eszerint az egyesült államok és a szovjetunió tartalékrakétáinak számát 200 darabban maximálnák. helms indítványát a bizottság 8:7 arányban elvetette.

a külügyi bizottság október 15-e óta készíti elő a salt-ii szerződés szenátusi vitáját, amely csütörtökön folytatódik. /reuter, upi, ap/

-.-

kk.12. rövid hírek

a-ki/ék/ra kd

1979. november 8. /mti/

b u k a r e s t : november 7.

a nagy októberi szocialista forradalom 62. évfordulója alkalmából bukarestben tartották románia központi ünnepségét, amelyen résztvett gheorghe radulescu, az államtanács alelnöke, az rkp kb pvb tagja. ünnepi beszédet mondott nicolae ganea, a bukaresti néptanács vb elnökhelyettese és v.i. drozdenko, a szovjetunió bukaresti nagykövete. /mti/

c h a r l e v i l l e /franciaország/: mirage

a francia légierő két mirage 3-c típusu vadászpilóta repülőgépe szerdán 10 ezer méter magasságban összeütközött és lezuhant. az egyik gép, miután pilótája katapultált, a belga határ melletti domouzy helység polgármesterének a házára zuhant. a másik gép roncsait charleville városka mellett, egy kisebb repülőtéren találták meg. eltűnt pilótája után folyik a kutatás. /upi, reuter/

d a m a s z k u s z : kolera

a damaszki rádió szerdán bejelentette, hogy 116 újabb kolera megbetegedés történt aleppo és adleb szíriai tartományokban. ezzel 229-re emelkedett a kolerafertőzöttek száma szíriában. /upi/

/folyt.köv./

9.30/ra Ull

-14-

kk.12. / rövid hírek ... folyt./ra

h a m b u r g : harci gáz

még mindig közel 45 ezer tonna harci gáz van 25 különböző helyen a föld alá elásva a német szövetségi köztársaság területén - közölte legújabb számában a hamburgi stern magazin. a hetilap szerint a gáz nagy része még a második világháborúból maradt vissza. mint ismeretes, hamburgban a közelmúltban több tonna mérgező gázt találtak. /afp/

b a n g k o k : laoszi kormányküldöttség

sisavat keobounphanh miniszterelnökségi miniszter vezetésével laoszi kormányküldöttség érkezett szerdán bangkokba, hogy az augusztusban vientianében megkötött laoszi-thaiföldi együttműködési megállapodás végrehajtásáról folytasson eszmecserét a thaiföldi féllel. a megállapodás értelmében a két ország határát alkotó mekong-folyót a „béke és a barátság folyójává”, kell változtatni. a küldöttség szombatig tartózkodik thaiföldön. /afp/

b e r g a m o : kiszabadított diák

a lombardiai bergamo mellett, gorlagoban, a rendőrség szerdán kiszabadította az emberrablók fogságából a 19 éves sandro ghiradellit, egy gazdag borkereskedő fiát, akit két nappal ezelőtt ferrarában raboltak el. a fiut őrző három fegyveres banditát ártalmatlanná tették. az olasz rendőrség részéről ez volt az egyik leggyorsabban felgöngyölített emberrablási eset. /afp/

s a n j u a n /puerto rico/: pablo casals hamvai

szerdán kiemelték egy san juan-i templom kriptájából pablo casals rézkoporsóját. a xx. század legnagyobb gordonkaművészeinek földi maradványait a spanyolországi katalóniába szállítják át és ott temetik el újra. pablo casals a franco diktatura elleni tiltakozásul 1950-ben önkéntes száműzetésbe vonult és puerto ricóban élt egészen 1973-ban bekövetkezett haláláig. /afp/

L o n d o n : Luns

joseph luns, a nato főtitkára szerdán megbeszélést folytatott margaret thatcher miniszterelnökkel, valamint francis pymmel a brit konzervatív kormány hadügyminiszterével, és lord carrington külügyminiszterrel. brit források szerint a megbeszélések a nato decemberi miniszteri konferenciájának fő témájára, a közép-hatósugarú amerikai atomfegyverek európai telepítésének kérdésére összpontosultak. /reuter/

/folyt.köv./

9.35/ra Ull

-15-

kk.12. / rövid hírek ... 2.folyt./ra

n e w y o r k : ensz - pilóta

összesen 27 évnyi börtönbüntetés kiszabását lehetővé tevő vádpontot állítottak össze robert baudin 61 éves „író”, ellen, aki október 8-án az ensz new york-i székháza körül, bérelt repülőgépen mélyrepülésben röpködve, valóságos pánikot idézett elő. a környéken volt ugyanis annak a kiadóvállalatnak az irodája, amely baudin egyik művének megjelentetését elutasította. baudin óvadék ellenében szabadlábon védekezhet./ap/

-.-

kk.16. nicaragua

c-ta/ra ml kd m a n a g u a , t e g u c i g a l p a ,

1979. november 8. /mti/

szerdán nicaragua területére hatolt mintegy hatvan somozista fegyveres. a sandinista erők felvették velük a harcot, és megsemmisítették a csoport tagjainak többségét - közölte tomas borge belügyminiszter. a megbuktatott diktátor emberei hondurasból érkeztek. a sandinista hadsereget készülségbe helyezték.

nicaragua hondurasi nagykövete nem tér vissza állomáshelyére, amíg a két ország közötti viszony nem javul - jelentették be szerdán managuában. miguel d.escoto nicaraguai külügyminiszter azt követően közölte ezt, miután megbeszéléseket folytatott hondurasi kollégájával, aki kedden, a nyitott kérdések megvitatására érkezett managuába.

két héttel ezelőtt hondurasi repülőgépek mélyen behatoltak nicaragua területére, esteli és ocotal városok fölé. az ismeretessé vált, hogy nicaragua tegucigalpában akkreditált nagykövetét a helyi rendőrség zaklatásoknak tette ki./ap,upi,efe,afp/

-.-

kk.17. ózon

b/sg/fm/ra kd w a s h i n g t o n , 1 9 7 9 . n o v e m b e r 8 . / m t i /

gyorsabban pusztítjuk a földünket övező és egészségünket védő felső légköri ózonsztrátumot, mint eddig gondoltuk - állapítja meg „utolsó figyelmeztetésként”, egy most nyilvánosságra hozott amerikai tanulmány.

/folyt.köv./

9.40/ra *de*

-16-

kk.17. / ózon ... folyt./ra

a három atomot tartalmazó oxigénmolekulákból álló ózonsztrátum „soványodásáért”, a fluorokarbon a „felelős”, ezt a kémiai anyagot azonban mi engedjük utjára, amikor megnyomjuk az aerosolos flakonok szórófejét, bekapcsoljuk a légkondicionálót, és még számos más ipari tevékenységnek is mellékterméke ez.

a tanulmány szerint, ha „ez így megy tovább”, 2000-re 16 százalékkal csökken földünk ózonsztrátuma. az ózon a nap ibolyántúli sugarai ellen véd, és kimutatták, hogy a réteg minden egy százalékos csökkenése 4 százalékkal növeli a bőrrák veszélyét. az egyesült államokban már 1976-ban betiltották a fluorokarbon használatát a különböző szórószerkezetekben. már kanadában, svédországban és norvégiában is terveznek hasonló intézkedést.

egy angol tanulmány szerint azonban a leghatásosabb ellen-szer az, ha minél több olajat és elsősorban szenet használunk fel. az égéskor keletkező minél több széndioxid ugyanis megakadályozza az ózonsztrátum pusztulását - e tanulmány szerint. égessünk tehát mind több szenet - ajánlják az angol kutatók. más szóval: az ózonsztrátum megvédésének ürügyén egycsapásra küzdjünk az olajváltág ellen is!
/reuter/

-.-

kk.18. amerikai gyakorlatok

b-sg/ra fm kd w a s h i n g t o n , 1 9 7 9 . n o v e m b e r 8 . / m t i /

az amerikai légierő hat a-10-es vadászgépet küldött a kuba keleti részén levő guantanamoi támaszpontra, az ott októberben megkezdett hadgyakorlat keretében -, jelentették be szerdán a pentagonban.

az a-10-esek a „partraszállási műveleteket”, a tengerészgyalogság egy zászlóaljával és tíz a-4-es vadászbombázóval együtt gyakorolják. ezek az egységek a terv szerint még novemberben visszatérnek észak-karolinai bázisukra.

a pentagonban csütörtökön azt is bejelentették, hogy jelenleg légiszállítási gyakorlatot készítenek elő. mint mondták, „rutinjellegű készülségi gyakorlat”, céljából 1500 katonát szállítanak az egyesült államok területén levő támaszpontokról a texasi ford hood-ba.

a hadügyminisztérium hivatalos személyiségei fontosnak tartották külön felhívni a figyelmet arra, hogy e gyakorlatnak semmi köze a jelenlegi iráni helyzethez./ap,afp/

-.-

9.45/ra *de*

-17-

kk.19. a szocializmus diadala - pravda

a-ti/ék/ra kd m o s z k v a ,1979. november 8. /mti/

„földünk sok népe számára már régóta jelentős eseménnyé vált, október ünnepe. elmúlt az az idő, amikor országunk egyedül, az imperializmus ellenséges erőtől körülvéve építette az új társadalmat, - írja a pravda csütörtöki számának kommentárja.

„testvéri családban, a szocialista államok olyan baráti közösségében élünk, amely jelentős hatással van az emberiség történelmének egész menetére. október 62. évfordulóját velünk együtt ünnepelve a testvéri országok dolgozói méltán büszkék a világszocializmus vívmányaira, demonstrálják a marxista-leninista pártok körüli összeforrottságukat és azt az eltökéltségüket, hogy a jövőben is szüntelenül erősítik a népek egységét és barátságát, - állapítja meg a kommentár.

„a gazdaság állandó növekedése, a tudomány és kultúra fejlődése, a közösség államai közötti sokoldalú együttműködés elmélyítése - a világban végbemenő változások egyik legerősebb tényezője. elégséges utalni arra, hogy az eltelt 30 év alatt a kgst országainak a világ ipari termeléséből való részesedése 18 százalékról megközelítőleg egyharmadra nőtt, - hangsúlyozza a kommentár.

„a gazdasági integráció, a testvéri államok közeledése nemcsak a belső problémák megoldását gyorsítja meg, hanem elősegíti a szocializmus világgazdasági pozícióinak erősödését. a kgst országai internacionalista kötelességüknek tartják, hogy támogassák az imperializmus láncait széttrófi fiatal államokat. 78 fejlődő országban nyújtanak segítséget ipari és más objektumok létesítéséhez, amelyek közül már több mint 3000 üzeme, - állapítja meg a kommentár/taszsz/

kk.20. nemzetközi békestaféta

kr/ék/ra kd m o s z k v a ,1979. november 8. /mti/

a holland fiatalok által kezdeményezett nemzetközi békestaféta csütörtökön new yorkban befejezte útját. az augusztus végén hágából indult nemzetközi kerékpáros békestafétában a helsinki záróokmányt aláírt államok nemzeti békebizottságainak képviselői vettek részt. utjuk során nagygyűléseket tartottak, amelyeken a neutronfegyver és a többi tömegpusztító fegyverek betiltását, az enyhülési politika folytatását, a leszerelést követelték. a békestaféta záróeseményei egybeestek az ENSZ-rendkívüli, leszerelési ülészakának határozata és a béke világtanács által kezdeményezett leszerelési hét eseményeivel.

/folyt.köv./

10.30/ra

-18-

kk.20. / nemzetközi ... folyt./ra

a szelszkaja zszny című szovjet lap a békestafétát kommentálva rámutat, hogy az európai közvélemény támogatja a szovjetuniónak azokat a békekezdeményezéseit, amelyeket Leonid Brezsnyev terjesztett elő berlinben, az NDK megalakulásának 30. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen./taszsz/

kk.21. Libanon

c-p /ra ml b e i r u t , 1979. november 8. /mti/

a libanoni minisztertanács szerdán megvitatta a november 20-ra tuniszba összehívott arab csucsértekezlet előkészítésével kapcsolatos problémákat. a kormány úgy döntött, hogy damaszkuszba küldi fuad butrosz külügyminisztert. megbízatása az lesz, hogy a sziriai vezetéssel a csucsértekezleten képviselendő közös álláspont kidolgozásáról tanácskozzék.

a kormányülésen megkülönböztetett figyelmet szenteltek libanon belső helyzetének. megállapították, hogy izrael és a dél-libanoni szakadárak egyre gyakoribb provokációi miatt a helyzet jelentős mértékben rosszabbodott./taszsz/

kk.22. kaunda londonban - új válság a konferencián

lb/ra bj l o n d o n , 1979. november 8.

lászló balázs, az mti tudósítója jelenti:

kenneth kaunda zambiai elnök londonba érkezett, hogy a nemzetközösség és az afrikai frontállamok képviselőjeként személyes közbe lépéssel segítsen elmozdítani a kritikus szakaszban levő rhodesiai rendezési konferenciát a holtpontonról. a brit kormány szavakban üdvözölte közreműködését, ám érkezésének előestéjén váratlanul bejelentette, hogy jövő héten nem hosszabbítja meg az 1965 óta érvényes szankciórendeletet és felhatalmazási törvényt terjesztett a parlament elé a gyarmati jogállás helyreállításáról. a kormány a jövő hét elejéig gyorsított eljárással keresztül akarja hajszolni a parlamenten a törvényt, függetlenül attól, hogy a rhodesia-konferencia addig eredménnyel jár-e vagy sem.

/folyt.köv./

11.40/rab

-19-

Fi

kk.22. / kaunda ... folyt./ra

Lord carrington külügyminiszter a felsőházban kijelentette, hogy a rendezési konferencia a megítélése szerint „igen közel áll a sikerhez”, ezért a kormány nem látná helyesnek a szankciók meghosszabbítását. egyébként a parlamenti szavazás ugyanis csak a szankciók csekély hányadát érinti - igyekezett csillapítani a várható felháborodást - a kereskedelem és pénzforgalom tiltalmát csak külön rendelettel oldhatja fel a kormány.

a zimbabwe hazafias front és a brit apartheidellenes mozgalom felháborodott tiltakozással, a parlamentben az ellenzéki munkaspárt súlyos ellenvetésekkel fogadta a kormány új manőverét. a szankciók feloldása a konzervatív párt jobbszárnyának és a salisbury-i hatóságoknak tett gesztus, amellyel a kormány el akarta kerülni a párt és belső viszályát és lecsillapítani muzorewák türelmetlenségét. a döntéssel ugyanakkor fokozott nyomást akarnak gyakorolni a hazafias frontra, hogy mielőbb fogadja el a brit rendezési tervet.

a hazafias front szóvivői kijelentették, hogy anglia nem oldhatja fel egyoldalúan az ENSZ-szankciókat, csak megszegheti őket. egyébként anglia sosem tartotta be igazán a szankciókat, évek óta megszegte, - hangoztatták a szóvivők, rámutatva, hogy a gesztus ugyanakkor mintegy elismerésben részesíti a törvénytelen kormányt. a front nem hagyja magát zsarolni, s addig nem adja beleegyezését semmilyen megállapodáshoz, amíg nem tisztázták anglia szándékai. a kormány lépésének különösen cinikus és veszélyes vonása, hogy úgy terjeszti a parlament elé a leendő brit főkormányzó státusának jóváhagyását, hogy a konferencia még nem is állapotodott meg hatáskörében.

az alsóházban callaghan ellenzéki vezér kifejezte azt a gyanúját, hogy a kormány a parlament jóváhagyásával a zsebében, a konferencia kudarca esetén is kész lesz elismerni zimbabwe függetlenségét vagy kiküldeni a brit főkormányzót. a felhatalmazási törvényre semmi szükség a konferencia vége előtt, s az ellenzék nem fogja megkönnyíteni az utját -, hangoztatta callaghan. az is jobb lett volna, ha legalább korlátozott időre megújítják a szankciókat.

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk.9.sz.hirünk / vietnam / 1.bek.4.sorában a név helyesen:

h a t u y e n

/mti/

12.35/ra

Fi

kk.23. brezsnyev-nyilatkozat - nszk

or/ra bj b o n n , 1979. november 8.

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

az nszk-ban megkülönböztetett figyelem fogadta leonyid brezsnyev újabb nyilatkozatát a leszerelés időszere kérdéseiről. nyugatnémet kormánykörök a pravdában megjelent interjút egy értelmezik, hogy a szovjetunió újból, az eddigieknél is meggyőzőbben fejezte ki tárgyalási készségét az eurostratégiai rakétafejek csökkentésére.

bonnban hivatalos források a szovjet államfő kijelentésével összefüggésben arra az álláspontra helyezkednek, hogy a nato decemberi döntése az új amerikai nukleáris fegyverek gyártásáról és európai állomásoztatásáról jelentős mértékben megnehezítheti ugyan a kelet-nyugati tárgyalásokat, de nem teszi azokat lehetetlenné. nyugatnémet részről most fontosnak tartják, hogy az észak-atlanti tömb „hasznos konstrukciónak”, válaszokat adjon a szovjet javaslatokra.

kormánykörök e válaszok három elemét helyezik előtérbe: a decemberre várható brüsszeli döntés egyben „nagyon részletes, átfogó”, ellenjavaslatokat tartalmaz majd a középtávolságú rakéták gyártásának és felszerelésének korlátozására. genschert külügyminiszter emellett új nyugatnémet kezdeményezést jelzett a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokra. a nato-nak pedig válaszolnia kell a bizalomépítő intézkedések kiterjesztésével kapcsolatos szovjet indítványokra is.

az nszk támogatja azt a francia javaslatot, hogy a helsinki biztonsági értekezlet résztvevő államai tartsanak leszerelési kontinens-értekezletet. ezzel összefüggésben megvizsgálják leonyid brezsnyevnek azt a javaslatát is, hogy a helsinki okmányokat aláíró államok kötelezzék magukat: egyikük sem alkalmaz konfliktus esetén elsőként nukleáris, vagy hagyományos fegyvereket.

a schmidt-kormány, amely a jelek szerint kitart az amerikai rakétákra vonatkozó eredeti álláspontja mellett, újból hangsúlyozta, semmiképpen sem kíván beleszólási jogot e rakéták kezelésébe és a döntéstől a gyártásig terjedő időszakot fokozott intenzitású tárgyalásokra akarja felhasználni a szocialista országokkal.

12.45/ra

Fi

-21-

..-

-20-

kk.24. skp - kb

leh/ra bj m a d r i d ,1979. november 8. /mti/

szombatra összehívták a spanyol kommunista párt központi bizottságának ülését. az ülésen santiago carrillo főtitkár tart beszámolót az általános politikai helyzetről és vicente cazcarra, a kb titkára tájékoztat a kommunisták tevékenységéről a községi tanácsokban és a tartományi képviselőtestületekben. a központi bizottság ülése során bizottsági üléseken megvitatják a spanyol kommunista ifjúsági szövetség tevékenységét és az ifjúsági szövetség nemrég tartott országos konferenciájának az eredményeit, valamint a spanyol kommunista párt nemzetközi politikáját./lehel/

--

kk.25. dél-korea

b/fg/fm/ra pk s z ö u l ,1979. november 8. /mti/

egymásnak ellentmondó, inkább a belső feszültség növekedéséről, mintsem csökkenéséről tanuskodó hírek érkeznek a dél-koreai fővárosból. csung szung hva tábornok, vezérkari főnök, aki az országban változatlanul érvényes rögtönbiráskodás és rendkívüli állapot körülményei között a hatalom legfőbb birtokosa, csütörtökön úgy nyilatkozott, hogy „remélem, a hadsereg mielőbb ismét visszatérhet elsődleges feladatának, a nemzetvédelemnek az ellátásához,, és szöulban és néhány más nagyvárosban egy órával csökkentették a kijárási tilalmat. ám az általa irányított statáriális hatóságok ugyanaznap gyakorlatilag a hadsereg szerepét növelő, szigorú rendszabályokat léptettek életbe, és újólaj elrendelték a „meggondolatlan politikai agitáció,, tilalmát.

a mindennemű politikai tevékenységet tiltó újabb rendelkezés elsősorban az ellenzéki új demokrata pártot sújtja. kim jung szam, az új demokrata párt elnöke, és jun bo szun volt államfő, az ellenzék másik jelentős személyisége, azt követeli, hogy módosítsák a pak csong hi által 1972-ben kibocsátott alkotmányt, amely szerint a diktátor utódját szükkörű, a rezsimhez hű elektori testület választja meg, és irjanak ki szabad választásokat.

pak csong hi hívei viszont jól értesült körök szerint csendben azon munkálkodnak, hogy elodázzák az alkotmány reformját és saját emberüket ültessék az elnöki székbe. sin hjon hvak miniszterelnök-helyettes az asian wall street journal hasábjain csütörtökön megjelent interjújában azt állította, hogy a hadseregnek nem lesz szerepe az elnök megválasztásában. „a hadsereg a nemzetvédelemben és a nemzetbiztonságban ráháruló feladaton túl más területeket nem fog foglalkozni,, - mondotta, s az ap szerint a kormányzat részéről első ízben utalt az alkotmány módosításának lehetőségére.

/folyt.köv./

12.55/ra

-22-

Fi

kk.25. / dél-korea ... folyt./ra

eközben hírek érkeztek arról, hogy még az októberben pak csong hi kormányzata ellen puszban tüntetők közül két személyt két, illetve három évi börtönbüntetésre ítélték.

a szöuli rádió csütörtöki jelentése szerint amerikai gazdasági küldöttséget várnak pénteken a dél-koreai fővárosba a két ország közötti gazdasági kapcsolatok kérdéseinek megvitatására. e tárgyalásokon minden bizonnyal jelentős szerepet kapnak az ország politikai jövőjét érintő kérdések is./taszsz,kyodo, ap,afp/

--

kk.26. munka-törvénykönyv

leh/ra bj m a d r i d ,1979. november 8. /mti/

a spanyol munkás bizottságok szakszervezeti szövetségének titkársága szerdai ülésén elfogadott határozatában felszólította az ország dolgozóit: tartssanak gyűléseket és tüntetéseket, tiltakozzanak a munka törvénykönyvnek a képviselőház munkaügyi bizottságából kikerülő tervezete ellen. a titkárság megítélése szerint a munkaügyi bizottság jobboldali többsége a dolgozók szempontjából teljesen negatív tervezetet hagy jóvá, rosszabbat, mint amilyen a kormány eredeti tervezete volt. a munkaügyi bizottság több, mint egy hete tartó ülésein eddig rendre elutasították a kommunisták és a szocialisták érdemi módosító javaslatait./lehel/

--

kk.27. amerikai-kínai kereskedelmi egyezmény

a-vi/ra ék w a s h i n g t o n ,1979. november 8. /mti/

az amerikai képviselőház kereskedelmi és pénzügyi albizottsága megkezdte az ez év nyarán aláírt amerikai-kínai kereskedelmi egyezmény megvitatását. az egyezmény a legnagyobb kedvezmény elvén alapuló elbánás alkalmazását irányozza elő kína viszonylatában.

a the washington post rámutat, hogy a fehér ház ezzel a döntésével pekingnek az emberi jogok terén tanusított „hajlékonyságát,, és „érezhető liberalizálódását,, jutalmazta./taszsz/

--

12.58/ra

-23-

Fi

kk.28. salvador

c-ta/ra ml pk s a n s a l v a d o r , 1979. november 8./mti/

a salvadori katonai-polgári junta szerdán feloszlatta az orden elnevezésű jobboldali fegyveres terrorszervezetet, mint ismeretes, az orden a hazafiak véres elnyomásának eszköze volt a romero-diktatura időszakában./taszsz/

az intézkedés a népi forradalmi tömbbel kötött keddi megállapodás eredménye. az orden feloszlátásán kívül - amely az összes haladó erő egyik legfontosabb követelése volt -, harmin napos tüszűnetben, a politikai foglyok szabadonbocsátásában, az eltűntnek nyilvánított személyek sorsának kivizsgálásában, és a dolgozók helyzetének javításában jutottak még egyezségre./ap/

kk.29. noszf - évforduló - vietnam, laosz, kambodzsa

zi/ra bj h a n o i , 1979. november 8.

zalai istván, az mti tudósítója jelenti:

- vietnamban országszerte széles körben emlékeztek meg a nagy októberi szocialista forradalom 62. évfordulójáról. a megemlékezések összekapcsolódtak a szovjet-vietnami barátsági és együttműködési szerződés aláírásának első évfordulójával a szovjet-vietnami együttműködés további erősítésének jegyében.

a hanoi központi nagygyűlésen truong chinh, a nemzetgyűlés elnöke, a vkp pb tagja méltatta az októberi forradalom történelmi jelentőségét, amely megteremtette a lehetőséget vietnam népének a függetlenség, a szabadság kivívásához, az egységes, békés, szocialista vietnam építéséhez. kiemelte a két ország tavaly aláírt szerződésének jelentőségét és kifejezte köszönetét azért a hatékony segítségért, amelyet a szovjetunió adott vietnamnak az amerikai agresszió elleni harcban s ad ma is az ország építésében, illetve megvédésében a kínai tervekkel szemben. az évforduló alkalmából rendezett hanoi fogadáson megjelent pham van dong vietnami miniszterelnök, s a vszk párt-és állami életének sok más kiemelkedő személyisége.

az ünnepek fontos eseménye volt a da folyón szovjet segítséggel épülő vizierőmű munkálatainak hivatalos megnyitása.vientianeban a laoszi szovjet-baráti társaság és a tájékoztatásiügyi minisztérium rendezett nagygyűlést az évforduló alkalmából. a gyűlés szónoka azt hangoztatta, hogy „a laoszi, valamint a vietnami és kambodzsai nép az októberi forradalom fényében kelt fel s győzte le az imperialistákat, agresszorokat s választotta a szocializmus felé vezető utat,„

/folyt.köv./

13.10/ra

-24-

kk.29. / noszf ... folyt./ra

a laoszi vezetők, kaysone phomvinane, a forradalmi néppárt központi bizottság főtitkára, kormányfő és szufanuvong államfő a szovjet vezetőkhez intézett üdvözlésében kifejezte a laoszi nép köszönetét azért a segítségért, amelyet a szovjetunió nyújt az országnak s sikraszállt a kapcsolatok további erősítése mellett.

phnom penhben chea sim, a nemzeti egységfront kb alelnöke volt a fő szónok az évforduló alkalmából rendezett nagygyűlésen. beszédében mély hálával emlékezett meg arról a hatékony segítségről, amelyet a szovjetunió nyújt népének a pol pot-rezsim súlyos örökségének leküzdéséhez. heng samrin, a népi forradalmi tanács elnöke a szovjet vezetőkhez intézett táviratában azt hangoztatta, hogy a pol pot klikk uralmának megdöntése új fejezetet nyitott a kambodzsai népköztársaság és a szovjetunió kapcsolataiban, testvéri barátságában. rámutatott, hogy „a szovjet segítség nagy mértékben hozzájárul az élet normalizálásához, a gazdaság helyreállításához, az imperialisták és nemzetközi reakciók manővereinek megakadályozásához,„./zalai/

kk.30. rövidhírek

szi/ra ml pk

1979. november 8./mti/

b e l g r á d : huang hua

a jugoszláviában tartózkodó huang hua kínai külügyminisztert szerdán fogadta veszelin gyuranovics, a szövetségi végrehajtó tanács elnöke. a kínai külügyminiszter előzőleg jugoszláv kollégájával, joszip vrhovccal, a nemzetközi élet időszerű kérdéseit, valamint a kétoldalú kapcsolatok fejlesztését vitatta meg./reuter, afp,dpa,uj kina/

d e n v e r : négyesikrek

négyesikreknek adott életet szerdán az amerikai colorado állambeli denverben egy 29 éves asszony. az ujszülötteket - három leányt és egy fiút - császármetszéssel segítették világra./ap/

w a s h i n g t o n : lynch

szerdán az egyesült államokba érkezett jack lynch, az ir köztársaság miniszterelnöke. lynch találkozik majd carter elnökkel, valamint a kormány és a kongresszus képviselőivel, köztük edward kennedyvel./reuter,dpa,upi/

/folyt.köv./
13.15/ra

-25-

Fi

kk.30. / rövid hírek ... folyt./ra

st o c k h o l m: trónutódlás

a svéd parlament alkotmánymódosítása értelmében a kétéves viktoría hercegnő lett a trónörökös. ezentúl a király mindekorí elsősülött gyermeke örökli a trónt. mindezidáig az alkotmány úgy rendelkezett, hogy a koronát a király elsősülött fia örökölje.
/afp,ap/

w a s h i n g t o n: állami költségvetés

az amerikai szenátus szerdán 65 szavazattal 27 ellenében jóváhagyta az 1980-as pénzügyi évre 547.6 milliárd dollár kiadást előirányzó költségvetés-tervezetet. a megszavazott törvényjavaslat - amely tulajdonképpen kompromisszum a törvényhozás két háza által tavasszal jóváhagyott, s egymástól eltérő tervezetek között - a hadikiadásokat 141.2 milliárd dollárban szabja meg. ez 700 millió dollárral kevesebb a katonai kiadásoknak a szenátus által eredetileg szorgalmazott, az inflációt is tekintetbe vevő 3 százalékos növelésénél. a kompromisszumot a kongresszus két házának egyeztető bizottsága hozta létre, amely a katonai kiadások növelését a tényleges értéken felül 2,5 százalékban szabta meg./ap/

kk.31. nyugat-szahara - algéria

c-bl/ra ml pk a l g i r , 1979. november 8. /mti/

az algériai nemzeti felszabadítási front politikai bizottsága szerdán rendkívüli ülést tartott, hogy megvitassa a nyugat-szaharában az utóbbi napokban indított marokkói katonai lépések következtében kialakult helyzetet - jelentették algíri hivatalos források. a politikai bizottság ülésén bendzsedid sadli, a front főtitkára elnökölt.

az utóbbi napokban marokkó 8 ezer fős harcászati csapásmérő erő bevetésével támadást indított a polisario front algériával határos térségekben lévő egységei ellen. az algériai hírgyűnökség jelentése szerint a nehéztüzérséggel, harckocsikkal, rakétákkal és francia gyártmányu mirage vadászrepülőgépekkel ellátott marokkói csapatok az algériai határ közvetlen közelében foglaltak el állásokat.

/folyt.köv./

13.30/ra

-26-

Fi

kk.31. / nyugat-szahara - ... folyt./ra

a hivatalos algériai hírgyűnökség a marokkói lépéseket az ország ellen irányuló fenyegetésnek minősíti és rámutat, hogy a marokkói támadás megindítását siettette carter elnöknek az a döntése, amelynek értelmében az egyesült államok a legkorszerűbb katonai berendezésekkel, köztük partizánellenes hadviselésre alkalmas repülőgépekkel látja el rabatot.

a hírgyűnökség hangsúlyozza: a térség békéje csak úgy állítható helyre, ha marokkó lemond agressziós politikájáról, területi követeléseiről, és elismeri a nyugat-szaharai nép önrendelkezési jogát./reuter,ap,afp/

--

kk.32. pfsz - irán - egyesült államok

b-fg/fm/ra pk new york, beirut, washington, november 8. /mti/

kurt waldheim ensz-főtitkár nagyra értékeli a palesztinai felszabadítási szervezetnek az egyesült államok teheráni nagykövetségén tusként fogvatartott, mintegy hatvan amerikai állampolgár kiszabadítása érdekében megkísérelendő erőfeszítéseit - jelentette be szerdán new yorkban a főtitkár szóvivője, „fontos lépésként, minősítve a pfsz kezdeményezését.

mint már jelentettük, az ensz-ben megfigyelői státussal rendelkező pfsz-delegáció szóvivője kedden bejelentette: jasszer arafatnak, a pfsz vb elnökének utasítására a pfsz magasrangú delegációt küld teheránba, hogy „minden lehetséges eszközt latba vessen... a tuszok életének megóvásáért,„

beirutban a pfsz felelős személyiségei egyelőre nem nyilatkoztak a szervezet közvetítő szerepéről, és a palesztin küldöttség elutazásáról nem adtak ki hivatalos közleményt.

paul findley, amerikai republikánus képviselő, szerdán washingtonban tartott sajtóértekezletén arról számolt be, hogy arafat egyik helyettese telefonon értesítette őt a pfsz vezetőjének döntéséről, amely szerint a szervezet teheránba menesztí küldöttségét. a képviselő közölte, hogy nagy reményeket fűz a palesztin küldöttség utjához, jószolgálatainak eredményességéhez. „remélem - mondotta -, hogy a kormányzat módot fog találni köszönetének kifejezésére,„ - hangoztatta.

az egyesült államok hivatalosan nem ismeri el a pfsz-t, amerikai hivatalos személyiségek azonban közölték, hogy a teheránban fogva tartott tuszok kiszabadítása érdekében közvetett kapcsolatfelvételre került sor a kormányzat és a pfsz között./upi, afp,ap/

--

13.40/ra

-27-

Fi

kk.33. kambodzsai - segély

zi/ra bj

hanoi, 1979. november 8.

zalai istván, az mti tudósítója jelenti:

hanói értékelés szerint „elég jó eredményt”, hozott a kambodzsai nemzetközi segély ügyében tartott ensz-konferencia.

a nhan dan, a vkp központi napilapja csütörtökön kommentárban tért vissza a tanácskozásra, amelyen összesen 210 millió dollárt ajánlottak fel, s ezt a lap „a pol pot-rezsim által hátrahagyott éhínség leküzdéséhez való humánus hozzájárulásként értékeli.

a kommentár arra is felhívja a figyelmet, hogy a konferencia több felszólalója - elferdítve a tanácskozás eredeti célját - politikai problémákat vetett fel. a lap bírálja az amerikai, a kanadai és a kínai kijelentéseket, amelyek a segélyek elosztásának ürügyén vietnamot támadták.

a kambodzsai népi forradalmi tanács kedvező lehetőségeket biztosít azoknak a kormányoknak és nemzetközi szervezeteknek, amelyek valójában segíteni akarnak az országnak - írja a nhan dan, de hozzáteszi, hogy „tiszteltben kell tartaniuk kambodzsai szuverenitását,,.

mint ismeretes, a hét elején a népi forradalmi tanács bejelentette, hogy ezután a kompong som-i tengeri kikötőn és phnom penh repülőterén kívül kész fogadni a mekong folyón a főváros kikötőjébe szállított segélyeket is. ami pedig a segélyek elosztását illeti, az amerikai kvékerek megbízottja kijelentette, hogy ez rendszerben, szervezeten folyik. az egyes segélyszervezetek, mint a nemzetközi vöröskereszt, az unicef és a brit oxfam megbízottai jól működnek együtt a kambodzsai kormány képviselőivel. példaként említette, hogy az oxfam képviselői hetente kétszer kapnak értesítést a segélyek elosztásának helyéről, módjáról s van engedélyük közvetlen megfigyelésére.

korábban hasonlóan nyilatkoztak a nemzetközi vöröskereszt és az unicef phnom penhben dolgozó képviselői is az mti és a népszabadság hanoi tudósítójának. kiemelték a kambodzsai vöröskereszt képviselőinek hatékony és pontos munkáját összehasonlítva azt más, ennél nagyobb szabású segélyakciókkal, amikor - mint fogalmazták - „nem egyszer elfolytak a segélyek,,. a két szervezet megbízottai maguk is jelen lehettek az élelmiszer-és gyógyszer-segélyek szétosztásánál. a kvéker szervezet képviselője beszámolt róla, hogy szervezetének kisebb segélyszállítmánya érkezett kompong som kikötőjébe és kijelentette, hogy az amerikai segélyt is el lehet küldeni kambodzsába, mert az felelősséggel fogadják és osztják majd fel.

--

13.45/

-28-

kk.34. okp - „eurorakéták,,

se/ra bj

roma, 1979. november 8.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

az okp vezetősége november 14-re összehívta a párt központi bizottságát, hogy giancarlo pajetta előterjesztése alapján megvitassa az enyhüléssel és a leszereléssel kapcsolatos kérdéseket, különösen azt a nato-tervet, amelynek értelmében olaszországban és további négy európai állam területén új típusú amerikai nukleáris fegyvereket helyeznének el.

a kb tanácskozásának a külsőben paolo bufalini, az okp vezetőségi tagja a nagy októberi szocialista forradalom 62. évfordulója alkalmából napolyban mondott beszédében a kommunisták legfontosabb feladatának nevezte a béke megvédését és az enyhülési politika folytatását. „meggyőződésünk, hogy elválaszthatatlan egymástól a béke, a demokrácia és a szocializmus ügye,, - mondta. megálapította, hogy a pershing-2 és a szárnyasrakéták költségeit az olasz és a többi nyugat-európai dolgozóknak kellene viselniük. arra is felhívta a figyelmet, hogy ha olaszország megengedne, hogy területén elhelyezzenek ezekből a rakétákból, konfliktus esetén atomcsapás célpontjává válna.

bufalini ezután pártjának nevében javasolta, hogy azonnal kezdjenek tárgyalást a szovjetunióval az újabb fegyverkezési hajszára elkerüléséért. a szovjetunió és a nato egyidejűleg vállaljon kötelezettséget arra, hogy felfüggeszti egyrészt újabb ss-20-as rakéták felállítását, másrészt a pershing-2 és a szárnyasrakéták telepítését.

„ha az olasz kormány ebbe az irányba halad, támogatni fogjuk,, - szögezte le bufalini. ugyanakkor „nyomorult kísérletnek,, nevezte azoknak a törekvéseit, akik belpolitikai fegyvert próbálnak kovácsolni maguknak az okp ellen ebből a nemzetközi horderejű kérdéskörből. ha az olasz kormány beleegyeznék a pershing-terv végrehajtásába - folytatta -, s elutasítaná a szovjetunió békekezdeményezéseit, hozzájárulna a nemzetközi feszültség kiéleződéséhez és egy újabb baljós fegyverkezési hullám kibontakoztatásához.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

paolo bufalini, az okp vezetőségi tagja a nagy októberi szocialista forradalom 62. évfordulója alkalmából napolyban mondott beszédében felszólította az olasz kormányt, „tegye próbára,, a szovjetunió leszerelési szándékát, és ne vonja eleve kétségbe.

/folyt.köv./

13.55/ra

-29-

Fi

„ha az erőegyensúly valóban megbomlott Európában a szovjetunió javára, mielőbb az egyetlen komoly és lehetséges módon állapítsuk meg, hogy valóban így van-e: tárgyalásokkal, amelyek arra irányuljanak, hogy korlátokat szabjanak és ellenőrzés alá helyezék a fegyverzeteket. ha megállapítanak, hogy az erőegyensúly a szovjetunió javára billent, kérni kell a szovjetuniótól, fegyverzetének csökkentésével állítsa helyre az egyensúlyt. nem tagadjuk, hogy az erőegyensúly megbomolhatott Európában. hiük maradunk elvünkhez: mind világméretben, mind Európában meg kell őrizni az egyensúlyt. de annak helyreállítását a fegyverzetek csökkenő szintjén kell elérni,, - mondta.

bufalini „vitásnak,, nevezte, hogy a szovjetunió valóban erőfölényben volna Európában. „mi nem zárjuk ki ennek lehetőségét, de állítani sem tudjuk, hogy így volna,, bonyolultnak és összetettnek nevezte a kérdést, hiszen „világszinten általában elismerik, hogy átfogó egyensúly jött létre, Európában viszont szovjet erőfölényről beszélnek,,. feltette a kérdést: hogyan határolhatnák el élesen egymástól az interkontinentális rakétákat és a középtávolságúakat, mint amilyenek az ss-20-sok, a pershing-2-sek és a szárnyasrakéták? „vajon a nato nem része-e az amerikai interkontinentális rakétarendszernek? és hogyan értékeljük a rakétaelhárító rendszereket, milyen paraméterek szerint állapítsuk meg korszerűségüket és pontosságukat?,, - kérdezte.

római megfigyelők felhívják a figyelmet arra, hogy az okp az utóbbi időkben, különösen a nato nukleáris tervezőcsoportjának november 13-i ülésének küszöbén fokozottan hangoztatja annak fontosságát, hogy előbb tárgyalni kell és csak a tárgyalások eredménytelensége esetén szabadna vállalni az amerikai rakétákat. az okp vezetőinek legutóbbi állásfoglalásai arra is engednek következtetni, hogy a kérdést közvetlenül összekapcsolják az olasz politikai és társadalmi helyzet alakulásával. a korábbinál jobban appellálnak a dolgozók tudatos hozzáállására, anélkül, hogy eddig tüntetésekre mozgósították volna őket a pershing-terv ellen. a bufalini által tartott nápolyi gyűlés tekinthető az első olyan összejövetelnek, amelynek központi témája az „eurorakéták,, kérdése volt.

--

14.00/ra

-30-

Fi

ra...pk

1979. november 8. /mti/

1. várható
2. Lengyelország - tél és a fűtés
3. egyesült államok - irán
4. hua körut - kínai kommentár
5. szovjet könyvkiadás
6. zamjatyin - rakéta probléma
7. irán - amerikai tuzok
8. bolivia
9. vietnam - kina - határsértés
10. izrael - atomfegyver
11. ensz - zimbabwe-konferencia
12. rövid hírek
 - bukarest: november 7.
 - charleville: mirage
 - damaszkusz: kolera
 - hamburg: harci gáz
 - bangkok: laoszi kormányküldöttség
 - bergamo: kiszabadított diák
 - san juan: pablo casals hamvai
 - London; luns
 - new york: ensz-pilóta
13. holland parlament
14. szovjet atomerőművek - dollezsai akadémikus
15. salt-ii - amerikai szenátus
16. nicaragua
17. ózon
18. amerikai gyakorlatok
19. a szocializmus diadala - pravda
20. nemzetközi békestaféta
21. libanon
22. kaunda Londonban - új válság a konferencián
23. brezsnyev-nyilatkozat - nszk
24. skp - kb
25. dél-korea
26. munka-törvénykönyv
27. amerikai-kínai kereskedelmi egyezmény
28. salvador
29. noszf-évforduló - vietnam, laosz, kambodzsa
30. rövid hírek
 - belgrád: huang hua
 - denver: négyesikrek
 - washington: lynch
 - stockholm: trónutódlás
 - washington: állami költségvetés

/folyt.köv./

14.10/ra

-31-

Fi

kk.35. / külpolitikai ... folyt./ra

31. nyugat-szahara - algéria
32. pfsz - irán - egyesült államok
33. kambodzsa - segély
34. okp - „eurorakéták „ /részben szerk.táj./
35. hírjegyzék
/mti/

..-

kk.36. rövid hírek

szi/ra pk

1979. november 8. /mti/

a m s z t e r d a m : ékszerrabló

a holland rendőrség szerdán amszterdamban letartóztatta carlo fabiani olasz állampolgárt, akit a norvég, a svéd, és a belga rendőrség több bankrablás és más bűncselekmények miatt már régóta körözött./ap,afp/

s t o c k h o l m : kongresszus

a svéd munkáspárt - kommunisták vezetősége 1980. április 4-7-re összehívta a párt xxvi. kongresszusát. a vezetőségnek erről szóló határozatát a párt lapja, a norrskensflamman tette közzé.
/taszsz/

g e n f : giscard-nansen emlékérem

valéry giscard d, estaing francia köztársasági elnöknek ítelték oda ebben az évben a nansen emlékérmét. az emlékérmét, és a velejáró 50 ezer dollárt, az ensz menekültügyi főbiztossága adományozza./afp/

e r f u r t : schiller-évforduló

schiller születésének 220. évfordulója alkalmából november 8-10. között schiller- napokat rendeznek weimarban. az ünnepségsorozaton irodalmárok, pedagógusok, színházi szakemberek ismertetik a nagy német költő örökségét./adn/

h a n o i : szovjet hadihajó

pham van dong vietnami kormányfő fogadta nyikolja jaszakov altengernagyot, a csendes-óceáni szovjet flotta hivatalos vietnami látogatáson tartózkodó hajórajának parancsnokát. a szovjet tengerésztisztekkel korábban megbeszéléseket folytatott van tien dung vezérkari főnök, aki kijelentette: „a látogatás nagy bátortást jelent vietnam népének és hadseregének a szocializmus építéséhez, egy új kínai agresszió visszaveréséhez való felkészülésükhöz.,,/mti/

↳ hadseregtábornok,

/folyt.köv./

14.25/ra

-32-

kk.36. / rövid hírek... folyt./ra

p á r i z s : meghalt de gaulle özvegye

elhunyt yvonne de gaulle, de gaulle tábornok, a volt francia köztársasági elnök özvegye, csütörtökön hajnalban, egy párizsi katonai kórházban, többször megkísérelt műtéti beavatkozás után. betegségének természetét nem közölték. de gaulle asszony hetvenkilenc éves volt. egy nappal férje elhunytának kilencedik évfordulója előtt érte a halál. még madame de gaulle életében jelentették be, hogy a csütörtöki napon megnyitják a látogatók előtt a la boiserie-t, de gaulle colombey-les-deux-eglises faluban lévő villáját, minthogy a család jövedelme nem volt elég a rezidencia fenntartására és ápolására. de gaulle asszony holttestét most colombey-les-deux-eglises-be szállítják, hogy férje mellé helyezték el örök nyugovóra./afp/

..-

kk. 37. demirel

b p s t m i l p k

ankara, 1979. november 8./mti/

süleyman demirel, a török igazságpárt elnöke, kijelölt miniszterelnök, befejezte a politikai pártok vezetőivel folytatott egyhetes tárgyalássorozatát, melynek eredményeiről csütörtökön tájékoztatta fahri korutürk köztársasági elnököt. demirel várhatólag a jövő hét elején nyujta át kormánya névsorát a török államfőnek.

a korutürkkel folytatott egyórás megbeszélésen demirel kifejtette, hogy véleménye szerint az általa alakítandó kisebbségi kormány bizalmat fog kapni a képviselőházban. az október 14-i képviselőházi pótválasztások eredményeként az igazságpárt 185 képviselői hellyel rendelkezik a 450 tagu parlamentben, és két jobboldali párt, valamint több töredékpárt támogatásával összesen 227 fős, tehát minimális többségre számíthat a törvényhozásban.

a törökországot sújtó gazdasági válsággal és az állandósult terrorizmussal foglalkozva demirel újságíróknak kijelentette: tudatában van annak, hogy milyen nehézségekkel kell kormányának szembenéznie, de reméli, belátható időn belül megoldják az ország előtt álló súlyos problémákat./ap, reuter/

/folyt.köv./

14.45/il

- 33 -

Fi

kk. 37. /demirel folyt./il

isztambul

ujabb két halálos kimenetelű merényletet hajtottak végre csütörtökön isztambulban. ismeretlen fegyveresek a város különböző negyedekben agyonlőttek egy középiskolai tanárt, valamint egy szakszervezeti vezetőt, egy szélsőbaloldali csoport vállalta magára azt a szerdai merényletet, amelynek során egy rendőrtisztet és egy jobboldali politikust öltek meg isztambulban./ap/

-. -

kk. 38. namibia - nemzetközi értekezlet

c/bl/br/zy pi new york, 1979. november 8./mti/

dél-afrika olyan követeléseket támasztott az ensz által javasolt nemzetközi namibia-értekezleten való részvétele feltevéseivel, amelyek kétségessé tehetik waldheim főtitkár kezdeményezésének jövőjét. roelof botha dél-afrikai külügyminiszter waldheim ensz-főtitkárhoz küldött szerdai levelében a tárgyalások feltételeként azt szabta meg, hogy a dél-nyugat afrikai népi szervezeten /swapo/ kívül a namibiai politikai pártok is résztvehessenek a nemzetközi értekezleten, és még annak megkezdése előtt katonai szakértők részvételével tartsanak tárgyalásokat.

mint jelentettük, waldheim kedden nemzetközi értekezletet hívott össze november 12-re genfben a namibiai függetlenség kérdéséről. az értekezletre 13 résztvevő fél kapott meghívást: dél-afrika, az ugynevezett frontországok /angola, botswana, zambia, mozambik és tanzánia/, továbbá a swapo, a rendezési tervet kidolgozó öt nyugati ország / a bt tagjai/ és a főtitkár személyes képviselője.

az értekezlet célja az lenne, hogy elősegítse a namibiai függetlenség kikiáltása előtt rendezendő választások ensz-ellenőrzését. roelof botha külügyminiszter most egyebek között azt követeli, hogy az értekezleten jelen lehessen a legutóbbi, dél-afrikai ellenőrzéssel rendezett választások győztese is.

/folyt.köv./

15.30./zy

- 34 -

Fi

kk. 38./namibia folyt./zy

theo-ben gurirab, a swapo ensz-megfigyelője, szerdán ujságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette: dél-afrika célja az ensz által javasolt tárgyalások megtorpedozása. dél-afrika nem akar tárgyalóasztalhoz ülni genfben, hanem olyan kérdésekről akar „előzetesen” tárgyalni, amelyeket a nemzetközi értekezleten kellene megvitatni - mondotta theo-ben gurirab./ap, upi/

-. -

kk. 39. philadelphia - o., rourke

szi/zy pi

1979. november 8./mti/

egy philadelphiai államügyész szerdán elejtette azt a vádat, mely szerint michael o., rourke, az ira ideiglenes szárnyának tüzszerese részt vett mountbatten ellen végrehajtott merényletben.

La lord

az egyesült államok bevándorlási és honosítási hivatalának vezetője, valamint az fbi megbízott philadelphiai ügynöke kijelentették: nincs birtokukban olyan információ, amely arra utalna, hogy feltételezhető kapcsolat van mountbatten ~~hatala és o. rourke~~ rokonának és o., rourke tevékenysége között.

a bombaszakértőt 1975-ben nagy-britannia irországi nagykövetének, christopher eward biggsnek meggyilkolása vádjával bebörtönözték, de 1976 júliusában megszökött a dublini fegyházból. o., rourke ez év júliusa óta illegálisan élt az egyesült államokban. a múlt héten kedden vették őrizetbe, és szerdán kísérték kihallgatásra a philadelphiai bíróságra. a 27 éves ir fiatalember politikai menedékjogért folyamodott, amelynek megadásáról három héten belül kell döntenie az amerikai szerveknek. kiadatását az ir köztársaság követeli, de a kormányzati szerveket feltehetőleg aggasztja, hogyan reagálnak erre az ir származású amerikai szavazók tömegei az elnökválasztások közeledtével. /upi, reuter alapján/

-. -

15.50/zy

- 35 -

kk.40. kreisky interju a the guardianben

lb/bs zy London, 1979. november 8./mti/

dr. bruno kreisky osztrák kancellár az angol the guardiannek adott nyilatkozatában úgy vélekedett, hogy a szovjetunió egyoldalú haderőcsökkentési javaslatát őszinte leszerelési szándék vezérelte. ezért jó lenne, ha a nato-országok is komolyan vennék és nem decemberben esedékes döntéseik/.../ manővernek tekintenék. kreisky hangsúlyozta, hogy a szovjetunió számára reális veszélyt jelentene nyugat-németország nukleáris felfegyverzése, megzavarására hivatott

kreisky kancellár az enyhülés érdekében létfontosságúnak tartja a salt-ii szerződés ratifikálását, már csak azért is, hogy mielőbb megkezdődhessenek a salt-iii. tárgyalásai.

ami a közel-keleti problémát illeti, az osztrák kancellár csalódott, hogy diplomáciai erőfeszítései nem sok eredménnyel jártak, és úgy véli, a carter-kormánytól már nem várható újabb kezdeményezés az elnökválasztás évében. kreiskynek meggyőződése, hogy megoldás csak akkor születethet, ha izrael hajlandó tárgyalni a palesztinai felszabadítási szervezettel, az pedig elismeri izrael állam jogát a létezésre. véleménye szerint jasszer arafat, a pfsz vb elnöke kész lenne ilyen megoldásra, a jobboldali begin-kormány ellenben nem.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kreisky kifejtette, hogy a szovjet haderőcsökkentési és rakétatárgyalási javaslat mögött a német nukleáris felfegyverzéstől való súlyos aggodalom húzódik meg. a szovjetuniót az sem nyugtatja meg, ha bonnban biztosítják róla, hogy a németek ujja sohasem lesz rajta, az nszk-ban telepített amerikai középhatósugaru rakéták indítógombján. kreisky ezért úgy véli, hogy a szovjetunió később hajlandó lesz még több katonáját is kivonni az ndk-ból, mint első ajánlatában említette. talán még a rapacki-tervet is felmelegíti a közép-európai atomfegyvermentes övezetről. ami viszont a nyugaton újra és újra feléledő találgatásokat illeti, a két németország újraegyesítésének és semlegesítésének szovjet szándékáról, kreisky ezeket elképzelhetetlennek nevezte, már csak azért is, mert a szovjetunió sohasem viselné el „a kommunista tömb valamelyik államának felszámolását, „/lászló balázs/

16.00/zy

- 36 -

Fc

kk. 41. ohira - kormányalakítás

fn/rj bs TOKIO, 1979. november 8.

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

ohira maszajosi, a kedden újjáválasztott japán miniszterelnök csütörtökön este megalakította 20 tagú kabinetjét. az első ízben tavaly decemberben beiktatott kormányfő mostani, második kormányában valamennyi posztra új személyt állított, egyben ideiglenesen maga vette át a közoktatási tárca vezetését. külügyminiszternek a 65 éves okita szaburo közgazdászt nevezte ki. a japán diplomácia szonoda utáni új vezetője a szigetország egyik legelismertebb gazdasági szaktekintélye, kiválasztása annyiban meglepetést okozott, hogy nem parlamenti képviselő és nem tartozik a liberális demokrata párt egyik belső frakciójához sem. másfelől viszont a legbeavatottabb ismerője a csendes-óceáni gazdasági és politikai közösség ohira által dédelgetett tervének. elnöke volt „a csendes-óceáni medence országainak együttműködését tanulmányozó csoportnak, „ amely a miniszterelnök mellett működik nem hivatalos tanácsadó szervként.

okita szaburo korábban elnöke volt az állami gazdasági együttműködési alapnak, amely a fejlődő országoknak nyújtandó segélyekről dönt, s elnöke volt az országos gazdasági kutatóközpontnak is. tavaly megválasztották a japán-amerikai külkereskedelmi problémák megoldására ujonnan létrehozott kétoldalú szakértői bizottság tagjának. okita a mérsékelt politikusnak tartott miki takeo volt kormányfő környezetéhez tartozik.

Itt maszajosi személyében ohira miniszterelnök egyik belső bizalmasát nevezte ki a kormány hivatalos szóvivőjének, vagyis kabinetfőnöknek. a hadügyminisztérium szerepét betöltő nemzetvédelmi hivatal élére kubota endzsi került, aki fukuda volt kormányfő, ohira ellenlábas frakciójának a tagja. minthogy az ohirával szembenálló csoportok kemény harcot vívtak a párt vezető funkcióinak elosztásáért, kompromisszumos megoldásként az év végéig a helyén marad szaito kunikicsi, az ldp főtitkára, kuraisi tadao, a végrehajtó tanács elnöke, aki egyébként az új kormányban megkapta az igazságügyminiszteri tárcát, valamint komoto tosio, a politikai tanács elnöke.

megfigyelők szerint a konzervatív parlamenti képviselők széthuzása miatt az ohira-kormányak számos nehézséggel kell majd megküzdenie szándékainak érvényesítésében.

16.20 rj

-37-

Fc

kk. 44. / rövid... 1. folyt./rj

manila: tájfun

tájfun söpört végig a hét elején a fülöp-szigeteken. a vera nevet viselő forgószél pusztítása a manilától 350 kilométernyire délkeletre fekvő catanduanes szigetén volt a legerősebb, itt három ember életét vesztette. a természeti csapás következtében több, mint 18 ezer ember vált hajléktalanná. a vöröskereszt szerint az áldozatok száma, a pusztítás következményeinek pontosabb és teljes felmérése után, növekedhet. /upi/

.-

kk. 45. brutális csendőrákció olaszországban

se/rj bs róma, 1979. november 8.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

a hadügyminisztériumnak alárendelt olasz csendőrség szerdán földműveseket rohamozott meg a dél-olaszországi persanonál, salerno vidéken.

a súlyos eseményről csütörtökön szerzett tudomást az olasz közvélemény a baloldali lapokból, mert a hivatalos szervek elhallgatták azt. az eset előzménye az volt, hogy a szövetkező nincstelen zsellérek az idén újból be akarták vetni egy évek óta parlagon heverő és általuk művelés alá vont földet. az olasz hadügyminisztériumnak eddig nem is volt kifogása ellene, de most egyszerűen elhatározta, hogy többé nem engedélyezi a termelést és katonai célokra használja a gabonatermesztésre kiválóan alkalmas területet. a földművesek ekkor elhatározták szakszervezeti vezetőikkel, hogy mégis hozzáfognak a munkálatokhoz.

a csendőrség azonban brutálisan rájuk támadt. puskatussal agyba-főbe verte a földre fekvő embereket, vezetőiket összerúgta és elhurcolta, a többieket pedig megakadályozta abban, hogy vérben fekvő társaik megsegítésére siessenek. paolo nicchia, az okp helyi szervezetének titkára több órát töltött a carabinieri-őrsön. úgy összeverték, hogy sántán jött ki onnan.

/folyt.köv./
16.45 rj

-40-

Fi

kk. 45. / brutális... 1. folyt./rj

a brutális eljárás miatt salerno dolgozói csütörtökön általános sztrájkjal tiltakoztak és szolidaritást vállaltak társaikkal. gerardo chiaromonte szenátor, az okp titkársági és vezetőségi tagja pártja nevében „teljes szolidaritásáról”, biztosította a persanói földműveseket és a salernói kommunistákat, s ruffini hadügyminiszterre hárította a felelősséget a történekekért. felszólította a demokratikus erőket, hogy fogjanak össze a földművesek igazságos követeléseinek kielégítéséért és a demokratikus játékszabályok tiszteletben tartásáért. mindenekeelőtt arra van szükség - írta chiaromonte -, hogy a kormány gyökeresen változtasson az olasz délvidék gondjaival szemben tanusított magatartásán.

.-

kk. 46. irán - helyzetkép

c/s/rj pl pk t e h e r á n , 1979. november 8./mti/

az iráni iszlám forradalmi bíróság főügyésze csütörtökön letartóztatási parancsot adott ki a volt iráni sah ellen, s idézésben szólította fel reza pahlavit, hogy haladéktalanul jelenjék meg a teheráni bíróság előtt. a parancs szerint „mohammad reza pahlavinak gyilkosságok, kínzások, ártatlan emberek bebörtönzése, a közvagyon elsajátítása és egyéb bűnök miatt kell a törvény előtt felelnie,,.

a forradalmi bíróság rádióközleményben jelentette be: „felkérte a külügyminisztériumot a megbuktatott sah kiadatásához szükséges intézkedések megtételére,,.

csütörtökön beirutból teheránba érkezett a palesztinai felszabadítási szervezet magas rangú katonai küldöttsége, élén szaad szajjellel, a pfsz katonai vezetőjével, hogy tárgyalásokat folytasson a teheráni vallási vezetőkkel. szajjel közölte: nem szándékozik közvetíteni az amerikai nagykövetségen fogvatartott tuszok ügyében, mivel „közvetítői szerepre a pfsz csak akkor vállalkozik, ha erre mindkét érintett fél felkéri,, a küldöttség vezetője bejelentette, hogy személyes üzenetet hozott jasszer arafattól, a pfsz vezetőjétől khomeini ajatollah számára.

/folyt.köv./
16.52 rj

-41 -

Fi

kk. 46. / irán... 1. folyt./rj

washington, amely a jelentések szerint minden lehetőséget mérleget annak érdekében, hogy mintegy 60 állampolgára kiszabadulhasson a teheráni nagykövetségről, több iszlám országot felkért a közvetítésre, és hasonló kéréssel fordult svédországhoz is.

az egyesült államok teheráni nagykövetsége előtt csütörtökön is folytatódott az amerikaellenes tüntetések. egy diák tiltakozásul nyilvánosan felgyújtotta magát. az orvosok szerint életbenmaradására nincs sok esély.

a nagykövetséget megszállva tartó iszlám diákok közleményben követelték a teheráni hatóságoktól, hogy szolgáltassák ki nekik bruce laingent, az egyesült államok teheráni ügyvivőjét, aki vasárnap óta a külügyminisztérium épületében tartózkodik. a nagykövetség megtámadásakor éppen ott tárgyalt. a diákok laingent kérték a községgel vádolják, és küldöttséget menesztettek érte a külügyminisztériumba.

a teheráni rádió csütörtöki jelentése szerint szerdán ismeretlen merénylők felrobbantották az abadan teheránnal összekötő kőolajvezetékét, amely a főváros olajellátását biztosította. a robbanás a khuzisztáni ahwaztól 20 kilométerre északra történt, s hasonló szabotázsakciókra került sor magában ahwazban és abadanban, a legjelentősebb olajfeldolgozó központokban is. /afp, reuter, upi, ap/

-.-

kk. 47. egyiptom - szocialista internacionálé

hf/rj bs

k a i r ó, 1979. november 8./mti/

egyiptom - az arab országok közül elsőként - felvételét kérte a szocialista internacionáléba. a kairói sajtó híradása szerint az egyiptomi kérelem máris meghallgatásra talált, a nemzetközi szervezet számos neves képviselője - willy brandt, a szervezet elnöke, bruno kreisky osztrák kancellár, james callaghan volt brit kormányfő és simon peresz, az izraeli munkapárt elnöke - támogatja egyiptom teljesjogu tagságát.

/folyt.köv./

16.55 rj

42-

fi

kk. 47. / egyiptom... 1. folyt./rj

hasszan kamel, az elnöki kabinetiroda vezetője, a kormányzó nemzeti demokrata párt külgyi és arabközi bizottságának elnöke a napokban tért haza a szocialista internacionálé estoralban /portugália/ tartott üléséről, amelyen a szadat elnök által egy éve alapított nemzeti demokrata párt nevében benyújtotta az egyiptomi felvételi kérelmét. /hlu anna/

-.-

kk. 48. greensboro

baps/mp/rj pk

n e w y o r k, 1979. november 8./mti/

a haladó amerikaiak körében nagy felháborodást váltott ki, hogy az észak-carolina állambeli greensboróban napokban lezajlott fajüldözés elleni tüntetésen a ku-klux-klan tagjai sortüzet zudítottak békés felvonulókra, és öt embert agyonlőttek.

a greensborói események kivizsgálására maga carter elnök adott utasítást, amikor magas rangú rendőrtisztviselőkből álló csoportot küldött a helyszínre. a ku-klux-klan tizennégy letartóztatott tagja kiderült, hogy tizenegy az amerikai náci párt-hoz tartoznak. az őrizetbe vett személyek legtöbbje olyan társadalmi környezetből való, mint annakidején az ss rohamlegények: szak-képzettség nélküli, alkalmi munkákból élő lumpen elemek. /közül

az áldozatok között ezzel szemben tanult és képesített emberek vannak: köztük egy orvos és a társadalmi tudományok doktora, továbbá egy néger nő, aki a helyi egyetem diákmozgalmának vezetője volt.

- a haladó amerikaiak álláspontja továbbra is egyértelmű - szögezte le charlene mitchell, a faji és politikai elnyomás ellen küzdő országos szövetség végrehajtó titkára. - a kormányzatnak haladéktalanul be kell tiltania mind a ku-klux-klan, mind a többi fasiszta jellegű szervezetet. az amerikai fajüldözés és fasiszmus összefonódása, amelyet a véres greensborói események is megmutáltak, komoly veszélyt jelent az amerikai társadalomra - mondotta.

/folyt.köv./
17.05 rj

-43-

Nm

kk. 48./greensboro... 1. folyt./rj

- sürgősen helyezték törvényen kívül a fajüldöző és félfasiszta csoportokat - követelte carter elnöktől és a greensborói hatóságoktól a gazdasági és társadalmi igazságosságért küzdő bizottság, a greensborói tragédia is azt mutatja, hogy haladéktalanul határozott lépéseket kell tenni a fiatalok faszálódása ellen, mert a helyi hatóságok hallgatólagosan támogatják e csoportok büntetéseit.

a szinesbörü lakosság haladásáért küzdő országos szövetség greensborói vezetője rámutatott: az utóbbi időkben a városban a fehérek kezében összpontosul a politikai hatalom. a greensborói néger és más kisebbségek képviselői embertelen körülmények között kénytelenek élni. az amerikai fajüldöző törvények mindennapos megnyilvánulásai, konkrét tettei ellen ebben az évben már 1500 levelet intéztek a városi tanács címére, a hatóságok azonban mindezekig nem siettek megvédeni a szinesbörü lakosság érdekeit. /taszsz/

--

kk. 52. salt /kieg. a kk. 43-hoz/

bs/rj w a s h i n g t o n , 1979. november 8. /mti/

az amerikai szenátus külügyi bizottsága csütörtökön úgy határozott, hogy befejezi a vitát a salt-ii. szerződésről, és pénteken szavaz annak a szenátus plénuma elé terjesztéséről.

a külügyi bizottság állásfoglalása gyakorlatilag azt jelenti, hogy véget ért a szerződés ellenzőinek időhuzása, amelynek során heteken át különböző módosító indítványokkal próbálták a szerződés szövegének megváltoztatását kikényszeríteni.

értesülések szerint a külügyi bizottság pénteken közép-európai idő szerint 17.30 órakor szavaz arról, hogy jóváhagyólag a szenátus plénuma elé terjeszti—e ratifikálás végett a salt-ii. szerződést. /ap.alapján/

--

17.15rj

Nm

-44-

kk. 49. irán—usa

ps/ha/mp/zy bs w a s h i n g t o n , 1979. november 8. /mti/

carter elnök az iráni fejlemények megvitatására csütörtökön ismét összehívta legfontosabb politikai tanácsadóit.

cyrus vance külügyminiszter, harold brown hadügyminiszter és stansfield turner, a cia igazgatója az elnökkel együtt megvizsgálták a legújabb fejleményeket azt követően, hogy clar és miller, carter elnök két különmegbízottja iszambulban vesztegel, mert nem tették lehetővé számukra, hogy a tuszügy kapcsán iráni személyiségekkel tárgyalhassanak. a kérdés, amerikai megítélés szerint, egyelőre teljes zsákutcában van.

a volt iráni uralkodó felajánlotta, hogy elhagyja az egyesült államokat, de orvosai és barátai eltanácsolták a tervtől. állította csütörtökön a the new york times. mint ismeretes, a teheráni amerikai nagykövetség elleni akcióra szolgáltatott okot, hogy az egyesült államok beutazási engedélyt adott a gyűlölt volt diktátornak. a teheráni tüntetők a volt sah kiadatását, illetve az egyesült államoktól való kiutasítását követelik.

a lap állítása szerint reza pahlavi még egy hónapig szorult majd gyógykezelésre rákja és epebántalmai miatt new yorkban, majd vissza kíván térni mexikóba. /heltai/

--

kk. 50. kenya - választások

c-ku/pl/zy/pk n a i r o b i , 1979. november 8. /mti/

kenyában csütörtökön általános választásokat tartottak, az elsőt azta, hogy 14 hónappal ezelőtt meghalt az ország volt elnöke, jomo kenyatta. megfigyelők szerint kizártnak tekinthető, hogy a mostani választások letérítsék a kelet-afrika államot a hajdani elnök által választott kapitalista utról.

/folyt.köv./

17.20/zy

Nm

- 45 -

kk. 50./kenya folyt./zy

csaknem öt és fél millió szavazásra jogosult állampolgár járult az urnákhoz, hogy leadja voksát a parlamenti képviselőjelöltekre és a helyhatósági tisztségviselőkre. kenyában egypártrendszer van, és valamennyi jelöltet hűségeskü köti a daniel arap moi vezette kenyai afrikai nemzeti unióhoz és kormányhoz.

bármennyire is biztos az eddigi politikai vonal folytatása, a hagyományoknak megfelelően várható, hogy a parlamenti mandátumok felénél személyi változás lesz./upi/

-. -

kk. 51. olasz terrorista

b-ps/mp/zy pk

r ó m a , 1979. november 8./mti/

francia fellebbviteli bíróság döntése alapján csütörtökön kiadták az olasz hatóságoknak lanfranco pace 32 éves újságíró, akit olaszországban azzal gyanúsítanak, hogy részt vett aldo moro kereszténydemokrata pártelnök meggyilkolásában. pace szigorú biztonsági intézkedések közepette megérkezett róma katonai repülőterére.

mint már hirt adtunk róla, október 17-én a francia hatóságok kiadták, ugyancsak a moro-gyilkosságban való feltételezett részvétele miatt, franco pipernót. mindketten szélsőbaloldali szervezetek vezetői, és tagadják, hogy terrorcselekményekben részt vettek volna, de számos terhelő adat van ellenük./afp/

-. -

17.30 rj

Nm

- 46 -

kk. 53. dkp-wehner levélváltás /lásd: nov. 6. kk. 78./
- tudósítói

or/rj bs

b o n n , 1979. november 8.

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

érdekes levélváltás volt a német kommunista párt /dkp/ elnöksége és herbert wehner, a szociáldemokrata párt /spd/ parlamenti képviselőcsoportjának vezetője között. a nyugatnémet kommunisták arra szólították fel a kormánypárt törvényhozóit, hogy a parlamentben rendkívüli ülésen vitassák meg leonyid brezsnyev új békejavaslatait és a leszerelésre vonatkozó új szovjet döntéseket. a dkp a koalícióban részt vevő szabaddemokratáknak is hasonló üzenetet küldött, erre azonban nem érkezett válasz.

wehner a dkp elnökségéhez intézett levelében leszögezte: az spd egyöntetűen támogatja a schmidt-kormány erőfeszítéseit a béke biztosítására és az enyhülési politika sikerének előmozdítására. egyet ért a kancellár állásfoglalásával leonyid brezsnyev berlini beszédét illetően. a szociáldemokraták fontosnak tartják, hogy a brezsnyev-beszédet „alaposan átgondolják és gondosan feldolgozzák, - hangzik az spd-vezető állásfoglalása. - a kormánypártnak erejéhez mérten mindent meg kell tennie azért, hogy tárgyszerű megbeszélések kezdődjenek a középhatótávolságu rakéták korlátozásáról. wehner végül utalt arra, hogy a kérdés jelentős terület kap majd az spd decemberi kongresszusán.

a levélváltást a nyugatnémet jobboldal élesen bírálja. az ellenzéki kereszténypártok szóvivői elítélték azt a pusztát, hogy a szociáldemokraták „szóba állnak, a nyugatnémet kommunistákkal. a múltban a jobboldali sajtó szabályos kampányt folytatott részben a szovjet leszerelési javaslatok lejáratására, részben pedig - a jövő évi választásokra való tekintettel - az spd ellen, amelytől - mint franz-josef strauss, a cdu-csu kancellárjelöltje állította - „vörös veszély, indul ki az nszk-ban. leonyid brezsnyev leszerelési javaslatait - amelyek meglepetést keltettek az enyhülési politikát ellenző nyugatnémet politikai körökben - igyekeztek propagandának, „burkolt politikai zsarolásnak, feltüntetni. a wehner-levél vezető szociáldemokrata politikusok más megnyilvánulásaival együtt - azonban azt mutatja, hogy az spd nagyon fontosnak tartja az eurorakéták kérdését, és nem akarja kihasználatlanul hagyni az alkalmat tárgyalások megindítására ebben a témakörben.

-. -

17.50 rj

-47 -

Nm

kk. 54. hírek franciaországból

bd/rj bs párizs, 1979. november 8./mti/

a tavasz óta működő lotharingiai, acélsziv-rádió,, után hat új rádióállomást indított a francia általános munkásszövetség, a cgt. a cgt elvben a rádió állami monopóliumának híve, vezetői azonban rámutatnak, hogy a rádiót és a hírközlő eszközöket a kormánypártok maguknak sajátítják ki, a dolgozók valójában nem kapnak szót ezeken a fórumokon. a néhány tucat kilométeres körzetben vehető rádióadók egy-egy munkásközpont üzemének harcairól számolnak be. a bemondók közlik az adó címét is, hogy a dolgozók felkereshessék - mielőtt még a hatóságok megkísérelnék kiutasítani a szakszervezeti rádiók munkatársait.

x x x

csaknem teljesen megbénult a légiforgalom csütörtökön az orly-i repülőtéren, ahol egyrészt a repülésirányítók sztrájkja akadályozta a légitrafordulást, másrészt az air france dolgozóinak munkabeszüntetése éreztette hatását.

x x x

giscard d,estaing francia köztársasági elnök csütörtökön fogadta alain peyrefitte igazságügyminisztert. a megbeszélésen az államfő felkérte a minisztert, tegyen meg minden szükséges intézkedést, hogy az a bírósági vizsgálat, amely a múlt héten boulin munkügyi miniszter öngyilkosságához vezetett, szabályszerűen, minden külső beavatkozástól mentesen folytatódjék, és eredményéről tájékoztassák a közvéleményt.

a francia nemzetgyűlésben szerdán egy szocialista képviselő interpellációjára válaszolva barre miniszterelnök kijelentette, hogy nincs boulin-ügy, csak a szobanforgó bírósági eljárás dosz-sziéjának megfelelően - tényleg-groutt ügy létezik. ebben az ügyben elsősorban henri tournet üzletember ellen folyik vizsgálat - ő adta el szabálytalan módon a miniszternek a telket, amelynek megvétellel kapcsolatban a boulin elleni politikai intrikák, majd sajtótámadások kibontakoztak. /baracs dénes/

--

17.59 rj

-48-

Nw

kk. 56. francois-poncet

bato/mp/rj pi párizs, 1979. november 8./mti/

jean francois-poncet francia külügyminiszter szerdán, beszámolva a parlament előtt a francia külpolitika néhány mozzanatáról, megerősítette, hogy franciaország nem szándékozik részt venni a salt-iii tárgyalásokon. a külügyminiszter a biztonság és leszerelés, az emberi jogok, franciaország afrika-politikája és a költségvetés témakörével foglalkozott.

a francia külpolitika vezetője emlékeztetett arra az ensz rendkívüli leszerelési ülészakán 1978-ban elhangzott francia javaslatra, hogy rendezzenek európai leszerelési értekezletet, amely előkészíthetné a hagyományos fegyverek európai méretű korlátozását és csökkentését. ezzel kapcsolatban azonban hangsúlyozta: franciaország változatlan szándéka, hogy fenntartja nukleáris ütőerejének mennyiségi és minőségi szintjét, ezzel kapcsolatos független politikáját, ezért nem vesz majd részt a tervezett salt-iii tárgyalásokon.

franciaországnak nincsenek afrikai ujgyarmatosító tervei,, állapította a politikus párizs afrikai katonai beavatkozásait menetetve, miközben arra hivatkozott, hogy a mauritániai, csádi és zairei beavatkozásra ezen országok kérésére került sor, közép-afrikában pedig ,,mértékadó személyiségek,, felhívása nyomán vállalta el franciaország ismert szerepét.

az emberi jogok témáját érintve francois-poncet hangoztatta, hogy jelenleg 150 ezer ember élvez franciaországban politikai menedékjogot, köztük 65 ezer délkelet-ázsiai és 6 ezer chilei. ,,franciaország nem szándékozik a nemzetközi politika színterén leckéztettként fellépni, de hisz a példamutatás erejében,, - mondotta hangzatosan a külügyminiszter.

francois-poncet végül közölte, hogy az 1980-as pénzügyi évben az ideinél nagyobb mértékben növelik a külügyi költségvetést. /afp/

--

18.10 rj

-49-

Nw

kk. 55. haderőcsökkentés

sz/zy bs b é c s , 1979. november 8.

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

(de vos van
J. W. Steenwijk nagykövet, holland küldöttségvezető
elnökletével csütörtökön megtartották bécsben a közép-európai
fegyveres erők és fegyverzet kölcsönös csökkentéséről folyó tár-
gyalássorozat 218. plenáris ülését. a tanácskozáson felszólalt
tadeusz strulak nagykövet, a lengyel küldöttség vezetője.

a huzamosabb ideje akadozó tárgyalások jelenlegi állását
értékelve, a lengyel nagykövet rámutatott: jóllehet valamennyi részt-
vevő ország tudatában van a közép-európai haderők csökkentését célzó
megállapodás szükségességének, a nyugati országok továbbra sem
tesznek konkrét lépéseket az e kérdésről folyó tanácskozás előrehala-
dása érdekében. mind a mai napig nem adtak hivatalos választ a szo-
cialista országok legutóbbi három, átfogó jellegű és számos komp-
romisszumos elemet tartalmazó javaslatára, helyette eredeti állás-
pontjukhoz ragaszkodnak, amelytől aligha lehet várni előrehaladást.

a lengyel delegátus szerint megvannak a megállapodás objek-
tív lehetőségei. példaként említette a szocialista országok legutób-
bi, azaz június 28.-i kezdeményezését, amely javaslatokat tartalmaz
a valamennyi közvetlenül résztvevő ország csökkentési kötelezett-
ségeire vonatkozóan. megemlítette, hogy a varsói szerződés
szervezete tagországai dokumentumukban, a csökkentés két fázisban
történő végrehajtása tekintetében, messzemenően figyelembe vették
a nyugati fél álláspontját. rámutatott ugyanakkor: a szocialista
országok arra vonatkozó javaslata, hogy valamennyi közvetlenül
résztvevő ország vállaljon csökkentési kötelezettséget a térség-
ben állomásozó hadereje nagyságának arányában - nem azonos a nato-
országok tavaly decemberi módosító indítványával, amely a terve-
zett csökkentés második fázisában csupán „jelentős arányú,, te-
hát nem konkrétan körülhatárolt mértékű csökkentést irányoz elő
az érintett nyugati országok számára.

a varsói szerződés szervezetéhez tartozó országok június
28.-i javaslatának egyéb pontjait ismertetve strulak nagykövet
- a szocialista országok küldöttségei nevében - meglepetéssel álla-
pitotta meg, hogy a nato-országok nem éltek a javaslat kínálta le-
hetőségekkel, hanem ehelyett megalapozatlan bírálatokkal állnak
elő. a lengyel küldöttség vezetője végezetül felhívta a nyugati
tárgyaló küldöttségeket, hogy ha valóban megegyezésre törekednek
bécsben, akkor adják ennek konkrét bizonyítékát.

--

18.05/zy

Nm

- 50 -

kk. 57. az új japán kormány névsora /lásd: kk. 41./

fn/rj bs t o k i ó , 1979. november 8./mti/

miniszterelnök	-	ohira maszajosi
belügyminiszter, egyben a közbiztonsági bizottság elnöke, s hokkaido fejlesztési hivatala vezérigazgatója	-	gotoda maszaharu
egészségügyi és szociál- tis ügyek minisztere	-	noro kjoicsi
építésügyi miniszter	-	vatanabe eiicsi
földművelési, erdőgazdálkodási és halászati miniszter	-	muto kabun
igazságügyminiszter	-	kuraisi tadao
közlekedésügyi miniszter	-	csizaki uszaburo
külkereskedelmi és ipar- ügyi miniszter	-	szaszaki jositake
külgügyminiszter	-	okita szaburo
közoktatási miniszter	-	ohira maszajosi
munkügyi miniszter	-	fudzsinami takao
pénzügyminiszter	-	takesita noboru
posta- és távközlési mi- niszter	-	onisi maszao

államminiszterek

kabinetfőnök	ito maszajosi
a miniszterelnöki hivatal, egy- ben az okinawai fejlesztési hi- vatal vezérigazgatója	obucsi keizo
a közigazgatási hivatal vezér- igazgatója	uno szoszuke

/folyt.köv./
18.20 rj

Nm

-51-

kk. 57. / az új japán kormány... 1. folyt./rj

a nemzetvédelmi hivatal vezérigazgatója	kubota endzsi
a gazdaságtervezési hivatal vezérigazgatója	sodzsi keidzsiro
a műszaki tudományos hivatal vezérigazgatója, egyben az atomenergia bizottság elnöke	oszada judzsi
a környezetvédelmi hivatal vezérigazgatója	cucsija josihiko
az országos földhivatal vezérigazgatója	szonoda kijomicu

a kormány törvényhozási irodájának igazgatója, nem miniszteri rangban cunoda reidzsiro

-. -

kk. 58. rövid hírek

b-fkj/rj mp pi

1979. november 8./mti/

pá r i z s : belga nagykövetség

husz francia fiatal csütörtökön elfoglalta belgium párizsi nagykövetségét, majd politikai menedékjogot kért a belga hatóságoktól. döntésüket azzal indokolták, hogy lelkiismereti okokból nem hajlandók fegyveres szolgálatot teljesíteni. ezen túlmenően követelték, hogy a francia hatóságok bocsássák szabadon azt a 150 személyt, aki hasonló okok miatt korábban otthagya a francia hadsereget. /afp, upi/

s t o c k h o l m : a világ legmagasabb szobra

szombat óta a svédországi huskvarna városka mellett, a va: t t e r n a tónál áll a világ legmagasabb szobra - 102 méter. calle oernemark az alkotó: művének témája - és címe is - kísértéses: „az indiai kötéltrükk,,. egy 24 méter magas fakírt készítette el a szobrász, s ehhez ezernégyszáz vasuti talpfát használt fel, minek következtében a mű így nem kevesebb mint hetvenötezer kilogrammot nyom. a fakir egy kötelet dob fel a magasba, azon pedig - hála a fakir varázsos erejének - egy fiú indul el az ég felé. a művész elképzelése szerint alkotásának azt az érzetet kell keltenie a szemlélőben, hogy a kötél eltűnik a felhők között, miáltal a mű a „végtelenséget,, hivatott jelképezni. /dpa/ /folyt.köv./

18.35 rj

Nw

-52 -

kk. 58. / rövid... 1. folyt./rj
b é c s : hó

megérkezett a tél ausztriába. az elmúlt napokban rendkívüli mennyiségű hó hullott az osztrák alpokban, a hótakaró vastagsága eléri az egy métert. a hóakadályok miatt harminc hágót le kellett zárni a gépkocsiforgalom elől. folyik a fogságba esett nemzetközi camionjáratok kiszabadítása. országuti katasztrófáknak tizenkét halálos áldozata van. /taszsz/

-. -

kk. 59. a szerkesztőségek tájékoztatására!

nszk leszerelési javaslatok

or/zy bs
rj

b o n n , 1979. november 8./mti/

a nyugatnémet kormányhoz közel álló, jól tájékozott körök szerint az nszk csütörtökön hivatalosan a nato elé terjesztette új javaslatait a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokkal illetően. ezek a javaslatok jelentősen túllépnek az eddigi nyugati elképzeléseken, és - bonni megítélés szerint - az egész északatlanti szövetség támogatását élvezik.

az új javaslat négy elemből áll. lényege, hogy az eddigi álláspontok drasztikus leegyszerűsítésével gyorsan előzetes részmegállapodást érjenek el, amely haderőcsökkentéssel járna, még mielőtt sikerülne megállapodásra jutni az eddig fő akadályt képező adatvitában.

- első lépésként az egyesült államok 12,500, a szovjetunió 30 ezer katonát vonna ki közép-európából.

- ezt kiegészítenék egy nyilatkozattal, amelyben a többi résztvevő állam köteleznék magát a létszám csökkentésre az adatvita megállapodásos befejezése után.

- egy további kiegészítő nyilatkozatban a két katonai tömb tagországai köteleznék magukat, hogy nemzeti ütőerejük egy végleges megállapodás alapján megfelelő arányban részt vesz a létszámcsökkentésben.

- végül egy multilaterális megállapodás lépne azonnal életbe a létszámcsökkentéseket kísérő, ellenőrző és verifikáló intézkedésekről. /folyt.köv./

18.45 rj
Nw

-53 -

kk. 59. / nszk Leszerelési... 1. folyt./rj /szerk. táj.!/

a bonni kormányhoz közel álló körökben a javaslat legfőbb előnyét abban látják, hogy átmenetileg meg lehetne kerülni az adatvitát azáltal, hogy az első fokozatban csupán a szovjetunió és az egyesült államok érintett haderőinek létszámáról kellene megállapodni /az eddigi vita főként a lengyel haderő adatairól folyt/. a végleges megállapodásnak azonban változatlan alapfeltétele a megállapodás az össz-adatokat illetően.

a nato-tagországok, fenti források szerint, nem hivatalosan már jóváhagyásukról biztosították a tervet. az egyesült államok a maga részéről jelezte, hogy válaszul leonyid brezsnyev egyoldalúan bejelentett csapatlétszám- és harckocsi-csökkentési döntésére, kivon Európából ezer - elavult - taktikai nukleáris robbanófejet.

elkészült az a dokumentumtervezet, amelyet a nato-hadügyminiszterek a jövő héten öntenek végleges formába és terjesztenek a nato miniszteri tanácsának decemberi ülése elé. a dokumentum elővi bevezetése abból indul ki, hogy az erőegyensúlyt és paritást a kontinentális nukleáris fegyverek terén is helyre kell állítani, miután a szovjetunió jelentős fölényre tett szert „ss-20,-as rakétáival. a nato megbizta az egyesült államokat, hogy mind a gyártást, mind a párhuzamosan javasolt tárgyalásokat az atlanti szövetség nevében folytassa. ehhez új, bonyolult konzultációs rendszert hoznak létre a szövetségben belül. felszólították franciaországot is a konzultációs rendszerhez való csatlakozásra.

a leszerelési politikai javaslatokról annyi szivárgott ki, hogy a nyugati szövetség kész lemondani minden középhatótávolságu rakétájáról, amennyiben a szovjetunió ugyanazt teszi. ha viszont a szovjetunió megtartja eddig rakétáit, vagy növeli számukat, akkor a nyugati szövetség megteszi a szükséges lépéseket 108 „pershing-2,, rakéta és 464 cirkáló szárnyasrakéta nyugat-Európában történő elhelyezésére.

a kelet-nyugati leszerelési közeg harmadik szintjén a nyugati szövetség felkarolja leonyid brezsnyevnek a katonai bizalom-építő intézkedésekre vonatkozó javaslatait, és továbbfejleszti azokat. javasolni fogják, hogy a kiegészítéseket az európai leszerelési kongresszus megtartására vonatkozó francia tervvel együtt az 1980 őszén madridban sorra kerülő európa-értekezlethez csatlakozó fórumon vitassák meg. /sándor istván/

-.-

18.55 rj

-54-

Nuu

kk. 60. irán - kinevezés, olaj

cfps/pl/rj pi teherán, london, 1979. november 8./mti/

az iráni iszlám forradalmi tanács egyik tagját, abol hasszán bani szadr közigazdász, khomeini tanácsadóját bizta meg az ország külügyeinek és gazdasági ügyeinek irányításával - jelentette teheráni tájékozott forrásokra hivatkozva az afp francia hírügynökség.

bani szadr gyakorlatilag egy személyben fogja betölteni a külügyminiszter, az olajipari miniszter, valamint a tervezési és költségvetési miniszter funkcióját.

x x x

iráni közölte rendszeres olajvásárlóival, hogy az 1979-es év hátralévő részében öt százalékkal csökkenteni fogja olajszállítmányait - jelentették csütörtökön londoni olajipari körökből.

a források szerint nem ismeretes, hogy a csökkentés oka kitermelési nehézségekben keresendő, vagy azzal magyarázható, hogy irán az olaj nagyobb részét fenn akarja tartani olyan piacok számára, amelyekben a nyersolaj lényegesen kedvezőbb áron adható el.

ali-akbar moinfar, a lemondott iráni kormány olajipari minisztere csütörtökön a bamdad című lapnak adott nyilatkozatában kijelentette: „nincs szó az egyesült államokba irányuló olajkivitel leállításáról,,.

moinfar elítélte a szerdán elkövetett szabotázsakciókat, amelyek során khuzisztán tartományban három fontos olajvezetéket robbantottak fel. a lángoló olajvezetékeket csütörtökig még nem sikerült eloltani. /afp, upi/

-.-

kk. 61. angola - kormányátalakítás

afur/rj ai pi luanda, 1979. november 8./mti/

csütörtökön Luandában hivatalosan bejelentették, hogy josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt kb elnöke, az angolai népi köztársaság elnöke átalakítást hajtott végre az angolai kormányban.

/folyt.köv./

19.05 rj

Nuu

-55-

kk. 61. / angola... 1. folyt./rj

roberto antonio victor francisco de almeida volt külkereskedelmi minisztert tervezési miniszterre nevezte ki. a külkereskedelmi miniszter posztját lopo fortunato ferreira do nascimento foglalta el, aki mostani kinevezéséig az ensz afrikai gazdasági bizottsága titkárának helyettese volt. a halászi minisztérium vezetésével emilio guerrát bízták meg. /taszz, adn/

-. -

kk. 62. fiat - elbocsátások

b/fkj/mp/rj pi t o r i n ó, 1979. november 8./mti/

a torinói fiat-művek jogtalanul bocsátotta el 61 munkását a múlt hónapban - állapította meg csütörtöki ítéletében a torinói munkaügyi bíróság. a bíróság döntése értelmében a fiat legkésőbb jövő szerdáiig köteles visszavenni a munkásokat.

mint már jelentettük, a fiat vezetősége azzal indokolta az elbocsátásokat, hogy az illető 61 személy „erőszakos cselekményeket követett el, a cég üzemeiben, ezzel „erkölcsi és anyagi kárt okoz, a vállalatnak. lényegében „terroristagyanus elemeknek, igyekezett beállítani a munkásokat, akik mind hangadó szakszervezeti tisztségviselők. a kérdés így erőpróbává lett a nagyvállalat és a szakszervezetek között.

a bíróság a fiat bizonyítékait megalapozatlannak minősítette, s arra a megállapításra jutott, hogy a vállalat eljárása ellentétes az érvényben lévő munkajogi törvénnyel.

a kedvező bírósági ítélet meghozatalában nyilván szerepet játszott az is, hogy az olasz szakszervezetek a jogtalanul elbocsátott munkások mögé álltak, s a fémiparban négyórás országos szolidaritási sztrájkot szerveztek, a bírósági eljárásban pedig képviselték az elbocsátott dolgozókat. /ansa, afp, ap, reuter/

-. -

19.10 rj

-56 -

Nw

kk. 63. hírek Lengyelországból

ba/rj bs v a r s ó, 1979. november 8./mti/

Lengyel irodalmi díjjal tüntették ki murányi beatrixot kiemelkedő fordítói, és a lengyel irodalmat Magyarországon népszerűsítő munkásságáért. a lengyel irodalom külföldi tolmácsolóinak alapított díjat évente 2-3 kiváló műfordítónak ítéli oda.

x x x

Varsóban ülést tartott a minisztertanács mellett működő belkereskedelmi bizottság, és értékelte az eltelt 10 hónap eredményeit. megállapította, hogy ez idő alatt a belső piac 1.101 milliárd zloty értékű árut kapott, amely ugyan több, mint hat százalékkal magasabb, a múlt évinél, de elmarad a népgazdasági terv által előírttól és a lakosság igényeitől. a leggyengébbek az eredmények az élelmiszeriparban, a gyógyszergyártásban, a szövetkezeteknél, valamint a gép- és az építőanyagiparban. a bizottság úgy döntött, hogy a lakosság szükségleteinek jobb kielégítése érdekében korlátozzák egyes hiánycikkek eladását állami vállalatoknak.

x x x

87 éves korában elhunyt a lengyel repülés mesztora, pawel zolotow, aki első önálló repülését 64 évvel ezelőtt hajtotta végre egy farman-gépen, és 1918-ban már vadászpilótákat oktató segítővel rekonstruáltak őt, a huszas években használt különböző típusú repülőgépet, amelyek most a krakkói és a varsói múzeumok díszel. /barabás jános/

-. -

kk. 64. irán - taszz

it/rj bs m o s z k v a, 1979. november 8./mti/

a taszz szovjet hírügynökség és a moszkvai rádió beszámolója szerint teheráni diákok továbbra is megszállva tartják az egyesült államok iráni nagykövetségét, és nem engedték szabadon túszaikat. a nagykövetség épülete előtt folytatódnak az amerika-ellenes tüntetések.

/folyt.köv./
19.20 rj

- 57 -

Nw

kk. 61. / angola... 1. folyt./rj

roberto antonio victor francisco de almeida volt külkereskedelmi minisztert tervezési miniszterre nevezte ki. a külkereskedelmi miniszter posztját lopo fortunato ferreira do nascimento foglalta el, aki mostani kinevezéséig az ensz afrikai gazdasági bizottsága titkárának helyettese volt. a halásztati minisztérium vezetésével emilio guerrát bizták meg. /taszsz, adn/

-. -

kk. 62. fiat - elbocsátások

b.fkj/mp/rj pi t o r i n ó, 1979. november 8./mti/

a torinói fiat-művek jogtalanul bocsátotta el 61 munkását a múlt hónapban - állapította meg csütörtöki ítéletében a torinói munkaügyi bíróság. a bíróság döntése értelmében a fiat legkésőbb jövő szerdáig köteles visszavenni a munkásokat.

mint már jelentettük, a fiat vezetősége azzal indokolta az elbocsátásokat, hogy az illető 61 személy „erőszakos cselekményeket követett el”, a cég üzemeiben, ezzel „erkölcsi és anyagi kárt okoz”, a vállalatnak. lényegében „terroristagyanus elemeknek”, igyekezett beállítani a munkásokat, akik mind hangadó szakszervezeti tisztségviselők. a kérdés így erőpróbává lett a nagyvállalat és a szakszervezetek között.

a bíróság a fiat bizonyítékait megalapozatlannak minősítette, s arra a megállapításra jutott, hogy a vállalat eljárása ellentétes az érvényben lévő munkajogi törvénnyel.

a kedvező bírósági ítélet meghozatalában nyilván szerepet játszott az is, hogy az olasz szakszervezetek a jogtalanul elbocsátott munkások mögé álltak, s a fémiparban négyórás országos szolidaritási sztrájkot szerveztek, a bírósági eljárásban pedig képviselték az elbocsátott dolgozókat. /ansa, afp, ap, reuter/

-. -

19.10 rj

Naw

-56 -

kk. 63. hírek Lengyelországból

ba/rj bs v a r s ó, 1979. november 8./mti/

Lengyel irodalmi díjjal tüntették ki murányi beatrixot kiemelkedő fordítói, és a lengyel irodalmat magyarországon népszerűsítő munkásságáért. a lengyel irodalom külföldi tolmácsolóinak alapított díjat évente 2-3 kiváló műfordítónak ítéli oda.

x x x

varsóban ülést tartott a minisztertanács mellett működő belkereskedelmi bizottság, és értékelte az eltelt 10 hónap eredményeit. megállapította, hogy ez idő alatt a belső piac 1.101 milliárd zloty értékű árut kapott, amely ugyan több, mint hat százalékkal magasabb, a múlt évinél, de elmarad a nép-gazdasági terv által előírttól és a lakosság igényeitől. a leggyengébbek az eredmények az élelmiszeriparban, a gyógyszergyártásban, a szövetkezeteknél, valamint a gép- és az építőanyagiparban. a bizottság úgy döntött, hogy a lakosság szükségleteinek jobb kielégítése érdekében korlátozzák egyes hiánycikkek eladását állami vállalatoknak.

x x x

87 éves korában elhunyt a lengyel repülés nesztora, pawel zolotow, aki első önálló repülését 64 évvel ezelőtt hajtotta végre egy farman-gépen, és 1918-ban már vadászpilótákat oktató segítőjével rekonstruáltak őt, a huszas években használt különböző típusú repülőgépet, amelyek most a krakkói és a varsói múzeumok részei. /barabás jános/

-. -

kk. 64. irán - taszsz

it/rj bs m o s z k v a, 1979. november 8./mti/

a taszsz szovjet hírügynökség és a moszkvai rádió beszámolója szerint teheráni diákok továbbra is megszállva tartják az egyesült államok iráni nagykövetségét, és nem engedték szabadon tutsaikat. a nagykövetség épülete előtt folytatódnak az amerika-ellenes tüntetések.

/folyt.köv./

19.20 rj

Naw

- 57 -

kk. 64. / irán... 1. folyt./rj

a teheráni rádió közlése szerint khomeini ajatollah kijelentette: nem hajlandó találkozni ramsey clark volt amerikai igazságügyminiszterrel, aki carter elnök személyes megbízottjaként kíván tárgyalni az iráni vezetőkkel az amerikai nagykövetség személyzetének szabadonbocsátásáról. khomeini az ország valamennyi állami és vallási vezetőjének megtiltotta, hogy felvegyék a kapcsolatot az amerikai küldöttséggel és leszögezte: a tárgyalások megkezdéséről csak abban az esetben lehet szó, ha az amerikai hatóságok kiadják a volt iráni sahot és megszüntetik az ország elleni kémtevékenységüket.

ramsey clark jelenleg istanbulban tartózkodik, s az amerikai külügyminisztérium szóvivőjének közlése szerint mindaddig ott marad, „amíg nem tisztázódik az iráni hatóságok álláspontja a kérdésben,„. /fazekas judit/

--

kk. 65. vörös brigádok - letartóztatások

bdf/mp/rj pi róma, 1979. november 8./mti/

az olasz csendőrség terroristaellenes részlegének emberei csütörtökön rábukkantak cuneo észak-olasz város közelében a „vörös brigádok„ elnevezésű terrorszervezet egyik rejtékhelyére, és letartóztatták az ott talált terroristagyanus személyeket, két férfit és egy nőt. jelentős mennyiségű lőszer és fegyver is találtak.

a rendőrség ugyanakkor ortona közép-olasz városban előzetes letartóztatásba helyezte daniele pifanót, az „autonómia„ elnevezésű szélsőséges álbaloldali szervezet egyik vezetőjét és két büntársát. mindhárman a római egyetemi klinika alkalmazottai. a vád ellenük, hogy a közelmúltban részt vettek az egyetemisták által kezdeményezett zavargásokban, gyújtogattak és rongálták a köztulajdont. /upi, ap/

--

19.25 rj

Nw

-58 -

kk. 66. rhodesiai diplomácia

Lb/bs zy

London, 1979. november 8.

László balázs, az mti tudósítója jelenti:

csütörtökön délután megkezdődött a bonyolult háromfrontos diplomáciai játszma a rhodesiai rendezés körül Londonban.

az alsóházban körülményes előkészületek előzték meg a rhodesia-törvény vitáját, amely várhatólag a hajnali órákba nyúlik. a kormány szeretné gyors felhatalmazást kapni a parlamenttől rhodesia törvényes, azaz gyarmati jogállásának helyreállítására, brit fő-kormányzó kinevezésére és a választások lebonyolítására, továbbá a jövő héten nem ujtja meg a lejáró gazdasági szankciók egy részét. az ellenzéki munkáspárt módosító javaslatot nyújtott be, amely biztosítani kívánja, hogy a kormány nem él addig a felhatalmazással, azaz nem adja vissza a törvényes státuszt rhodesiának, amíg a londoni konferencián teljes megállapodás nem születik. a munkáspárt a módosítás sorsától teszi függővé, hogy milyen álláspontra helyezkedik a felhatalmazási törvény kérdésében. a konzervatívok viszont a törvény gyors keresztülhajtásával fenn akarják tartani azt az alternatívát, hogy a konferencia kudarca esetén is visszatérjenek salisbury-be, vagyis egyoldalúan kiegyezzenek a muzorewa-rezsimmel.

a zimbabwe hazafias front az új helyzetben lemondta a konferencia délutáni ülését, hogy megvárja a parlamenti vita kimenetét és konzultáljon kenneth kaunda zambiai elnökkel, aki reggel érkezett két napra Londonba.

kaunda délután látogatást tett ii. erzsébet királynőnél, majd este margaret thatcher miniszterelnökkel és lord carringtonnal tanácskozott a rhodesiai rendezésről. a brit kormány és a hazafias front egyaránt azt várja kaundától, hogy a nemzetközösség szószólójaként az ő álláspontját támogatja majd, és így kimozdítja a holtpontonról a konferenciát. mint ismeretes, zambia ad otthont a joshua nkomo vezette zapu harcosának és menekültjeinek, és következetesen támogatja a hazafias front felszabadító harcát.

a rendezési terv körüli nézeteltérések a függetlenséget előkészítő időszak tartamára és hatalmi viszonyaira, a törvénytelen rezsim polgári és katonai gépezetének helyzetére összpontosulnak.

--

19.30/zy

Nw

-59 -

kk.67. szovjet vélemények az eurostratégiai fegyverekről

c-sr/ai/zy pi

1979. november 8./mti/

az apn szovjet sajtóügynökség az eurostratégiai helyzetet elemelve idézi leonyid zamjatyint, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztályának vezetőjét, aki az elmúlt héten nyilatkozott a ss-20-as rakétákról a szovjet televízióban. zamjatyin kifejtette, hogy a salt-ii szerződés előkészítésekor is folytattak már megbeszéléseket a közephatótávolságu rakétákról. már ekkor szóba került az ss-20-as rakéták, valamint az előretolt rendszerekben lévő - angol és francia nukleáris rakétákat is beleértve - 1500 amerikai célbajuttató eszköz kérdése. a nato-országok tehát már a salt-ii szerződés washington és nyugat-európa között történt egyeztetésekor tudták, hogy a szovjetunió jó ideje rendelkezik az ss-20-as rakétákkal.

az apn felhívja a figyelmet arra, hogy a nyugati sajtóban a legutóbbi időkig használt „eurostratégiai fegyverek”, elnevezés hirtelen eltűnt. ehelyett ugyanazokat a rakétákat a nato és a pentagon tábornokai, az usa sajtószervei újabban „harcászati fegyvereknek”, minősítik. milyen rakétákról van szó valójában? a szárnyasrakéták 2400 km, a pershing-2 rakéták 1600 km hatótávolságuk. ez azt jelenti, hogy nyugat-európából elérhetik valamennyi európai szocialista ország célpontjait, sőt a szovjetunió sűrűn lakott európai területét is. e rakéták tehát nyilvánvalóan nem nevezhetők „harcászati fegyvereknek”,.

jelenleg nyugat-európában körülbelül 100 különböző helyen 8000 amerikai nukleáris robbanófej, illetve atombomba van elhelyezve. az usa mintegy 800 rakéta-szállítóeszközt állomásoztat előretolt hadállásain európában. ha ez az arzenál kiegészül a pershing-2 és a szárnyasrakéták százaival, akkor nyugat-európa a jövőben már nem csak egy egyszerű lőporos hordón, hanem egy nukleáris robbanóanyaggal szüntőtöltött hordón helyezkedik el./apn/

--

kk.68. irán-usa-2 /lásd: kk.49./

ha/zy bs

w a s h i n g t o n , 1979. november 8.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

az amerikai kormány megbízottja a palesztinai felszabadítási szervezet illetékeseivel is tárgyal, hogy közvetítsenek a teheráni amerikai nagykövetség tuszainak kiszabadításában. a washingtoni külügyi szóvivő csütörtökön közvetetten megerősítette ezeket az értesítéseket, azzal, hogy „üdvözlőnk”, ha a pfsz szerepet vállalna és érvényesítené befolyását teheránban.

/folyt.köv./

19.45/zy

Nuu

- 60 -

kk.68./irá-USAfolyt./zy

a carter-kormány hivatalos álláspontja szerint semmiféle kapcsolatot nem teremt a pfsz-el, amíg az nem tesz eleget bizonyos feltételeknek. washington most azzal indokolja a lépést, hogy csak emberiességi megfontolásokról van szó, egyéb kérdésekről nem tárgyalnak a palesztinokkal.

minden jel arra mutat, hogy ramsey clark, carter elnök különmegbízottja istanbulban máris tárgyal a pfsz képviselőjével. ramsey teheránba indult, de amikor az iráni hatóságok közölték, nem kívánnak tárgyalni vele, kénytelen volt törökországban maradni. a külügyi szóvivő szerint változatlanul nem tudják, fogadják-e végül is a különmegbízottat teheránban, vagy sem, és ha igen, mikor.

értesülések szerint washingtonban mérlegelik, hogyan alakuljon carter elnök péntek-szombatra tervezett kanadai hivatalos látogatása. a fehér házban csütörtökön is egyik válságmegbeszélés követte a másikat, miközben az elnök vendégét, lynch ir kormányfőt is fogadta. valószínűleg kedvezőtlen hazai visszhangot keltene, ha carter az egyesült államok szeptemberjéből rendkívül kényes teheráni helyzetben nem maradna washingtonban a szerteágazó „mentőakciók”, irányítására, a látogatás utolsó pillanatban történő lemondása viszont kanadában szűlné rossz vért. feltehető, hogy végül is csak vance külügyminiszter mondja le az utat.

--

kk.69. bonni fegyverkezés

b-df/zy pi

b o n n , 1979. november 8./mti/

a nyugatnémet hadiipari komplexum állandóan növeli a bundeswehr fegyverkezését. a kormány a közelmúltban hagyta jóvá a repülőgépiparnak szóló pénzügyi segélyprogramot. ennek keretében 1982-ig 1.3 milliárd márkát fordítanak a „katonai és polgári repülés szükségleteire”, ez 40 százalékkal haladja meg a korábbi, 1975-1978-as programra fordított összeget.

a hadügyminisztérium hivatalos kiadványa közölte, hogy a nyugatnémet fegyveres erők 1980. február 1-től új harci technikát, így „alpha jet”, típusu harci gépeket kapnak. a bundeswehr légierejénél összesen 175 ilyen repülőgépet állítanak majd szolgálatba. /taszsz/

--

19.55/zy

Nuu

- 61 -

kk. 70. rövid hírek

a-csk/ai/zy pi

b e l g r á d : földrengések

1979. november 8./mti/

csütörtökön a richter-skála szerinti 4.8-es erősségű földrengés rázta meg a közép-albániai elbasani városát. földmozgásokat észleltek az albán határhoz közel fekvő jugoszláviai ulcinjben is. anyagi károkról és sérülésekről nem érkezett jelentés./afp, reuter, dpa/

b é c s : freskó

a bécsi belváros egyik épületének átalakítása során szenzációs leletre - egy 15 méteres freskóra - bukkantak. a művészettörténészek szerint a freskó 1400 körül keletkezett. az eredetileg 30 méteres műalkotás egy posztókereskedő tantermet ékesítette, majd egy része az épület átépítésekor megsemmisült./adn/

p á r i z s : tömegmészárlás

az emberi jogok bizottsága - amelynek 20 állam a tagja, és az ecosoc-nak tartozik beszámolási kötelezettséggel - bejelentette, hogy egy katonai egység nyáron tömegmészárlást hajtott végre a zairei kelet-kasai tartományban. a július 19-én lezajlott vérengzésnek kétszáz 17 és 21 év közötti fiatal és 15, a közelben tartózkodó halász esett áldozatul. a tetemeket a lubilash folyóba dobálták, így lusambo város lakosai szemtanúi voltak a tömegmészárlás következményeinek. bár zaire párizsi követe cáfolta az esetet, az emberi jogok bizottságának elnöke kijelentette, hogy a vérengzés bizonyítható./ap, afp/

m o s z k v a : pahmutova

ötvenedik születésnapja alkalmából a szovjet zeneművészet területén kifejtett kimagasló tevékenysége elismeréseként leninrenddel tüntették ki moszkvában alekszandra pahmutova szovjet zeneszerzőt. a művész nő ifjúsági dalok, kantáták és balettek zeneszerzőjeként vált ismertté./taszsz/

b e l g r á d : kínai külügyminiszter

joszip broz tito jugoszláv köztársasági elnök csütörtökön fogadta huang huát, a kínai népköztársaság jugoszláviai látogatáson tartózkodó külügyminiszterét. a megbeszélésen a kétoldalú kapcsolatok helyzetéről és időszerű nemzetközi kérdésekről volt szó./ujkina/

--

20.05/zy

- 62 -

Nw

kk. 71. camacho levele suarezhez

leh/rj pi m a d r i d, 1979. november 8.

Lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

marcelino camacho, a spanyol munkásbizottságok szakszervezeti szövetségének főtitkára suarez spanyol miniszterelnökéhez intézett levelében rosszallását juttatta kifejezésre, hogy a miniszterelnök mindeközéig nem válaszolt az ország legnagyobb szakszervezeti központjának a kérésére, és nem fogadta a munkásbizottságok küldöttségét. a munkásbizottságok szakszervezeti szövetsége a miniszterelnökhez október 9-én intézett korábbi levelében kérte adolfo suarezt, fogadja képviselőit az október 14-én madridban tartott nagygyűlés másnapján, hogy átadhassák neki a dolgozók által itt és az ország sok városában tartott gyűléseken elfogadott határozatokat.

marcelino camacho csütörtök délutáni sajtóértekezletén ismertette a kormányfőhöz intézett újabb levelének tartalmát, és hozzáfűzte, a nyugat-európai országokban általános szokás, hogy ilyen nagy megmozdulás után a miniszterelnök fogadja a szakszervezetek képviselőit. a munkásbizottságok főtitkára utalt arra, hogy a szocialista irányzatú ugt előtérbe helyezésére hónapok óta folyó kampány részének tekinti azt a tényt is, hogy a miniszterelnök ismételt ígéretet ellenére még „nem talált időt a fogadásukra,,.

a sajtóértekezleten marcelino camacho kitért az új munkatörvénykönyvről a képviselőház munkaügyi bizottságában most folyó vitára és hangsúlyozta, ha a törvényt a kormánypárti többség megfogalmazásában hagyják jóvá, az kifejezetten munkásellenes törvény lesz, és ellene a munkásbizottságok az alkotmányban biztosított minden eszközt igénybe vesznek a parlamenti vitáktól az üzemi gyűlésekig és az utcai tüntetésekig, sőt ha kell, a sztrájkig is.

a sajtóértekezleten elmondták még, hogy az ugt végrehajtó bizottságával tartott szerdai találkozón a szocialista szakszervezeti központ ismét elutasította a közös akciókra tett javaslatokat. ennek ellenére bizakodóak az egységes fellépés tekintetében, mert a parlamenti vitákból kiderült, hogy a szocialista és a kommunista képviselők álláspontjában több a közös vonás, mint a nézetkülönbség.

--

20.15 rj

-63 -

Nw

kk. 72. irán - titkos dokumentumok

c-vz/rj pi teherán, washington, 1979. november 8./mti/

a teheráni amerikai nagykövetséget megszállva tartó iráni diákok csütörtökön bizalmas amerikai diplomáciai iratokat kezdtek közreadni annak bizonyosságául, hogy a nagykövetség munkatársai „kémkedést és felforgató tevékenységet folytattak az iráni forradalom ellen,„ a diákok szerint a követségi dokumentumok nagyrésze megsemmisült, az egyik megmaradt irás azonban a meg-buktatott sahnak az egyesült államokban adandó menedékről szól.

a teheráni rádióban fölolvastak egy jegyzéket, amelyet állítólag bruce laingen, az egyesült államok teheráni ügyvivője küldött nyáron az amerikai külügyminisztériumnak. a rádió szerint az ügyvivő többek között azt írta, hogy „most időszerű beutazási engedélyt adni a sahnak ameríkába,„ de „az iráni kormány ez nem fog tetszeni, és ajánlatos nem túl nagy zajt csapni az ügy körül,„ /taszsz, upi/

jól értesült teheráni források közölték, hogy a külügyek iránnyitásával ujonnan megbízott abol hasszán bani szadr csütörtökön este a megszállt amerikai nagykövetségre ment. az afp ez-~~er~~ kapcsolatban azt az értesülést közölte, hogy bani szadr rá akarja venni khomeini ajatollahot: álljon el attól a döntésétől, hogy nem tárgyal az egyesült államokkal. /afp/

kk. 73. nemzetközi namibia-értekezlet

b-fkj/rj pi pretoria, 1979. november 8./mti/

a dél-afrikai fajüldöző rezsim csak akkor hajlandó részt venni az ensz által november 12-re összehívott nemzetközi namibia-értekezleten, ha arra meghívják a fajüldöző rezsim által támogatott és öt kiszolgáló namibiai pártokat is. az erről szóló ultimátumszerű döntést roelof /pik/ botha dél-afrikai külügyminiszter csütörtökön ismertette kurt waldheimmel hozzá intézett levelében.

/folyt.köv./

20.30 rj
Nuu

-64-

kk. 73. / nemzetközi... 1. folyt./rj

mint már jelentettük, az ensz főtitkára kedden jelentette be a nemzetközi namibia-értekezlet tervét, és arra 13 érdekelt felet hívott meg: az ensz képviselőjét, a dél-afrikai köztársaságot, a délnyugat-afrikai népi szervezetet /swapo-t/, valamint az öt frontországot és a dél-afrikai rendezési tervet kidolgozó öt nyugati országot.

pretoria válasza kísérlet arra, hogy késleltesse a genfben összehívott értekezlet megkezdését, újabb akadályt gördítsen a namibiai függetlenség kikiáltása útjába. /reuter alapján/

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk. 47. sz. hírünk /egyiptom-szocialista internacionálé/ 1. bek. 1. sorában a név és a szöveg helyesen:

egyiptom nemzeti demokrata pártja az arab országok pártjai közül elsőként...

az 1. bek. 7. sorában: támogatja az egyiptomi párt teljes jogu...

/mti/

kk. 74. két hír az ndk-ból

ko/rj pi b e r l i n , 1979. november 8./mti/

6.6 millió ndk polgár írta alá november 1-e óta a német demokratikus köztársaság nemzeti frontja nemzeti tanácsának felhívását, amely támogatásáról biztosítja a leonyid brezsnyev által október 6-án, az ndk megalapítása jubileumán berlinben előterjesztett leszerelési kezdeményezéseket - jelentette be csütörtök este dr. erich correns professzor, a nemzeti tanács elnöke.

x x x

/folyt.köv./

20.35 rj
Nuu

-65-

kk. 74. / két hír az ndk-ból... 1. folyt./rj

az ndk kormánya elhatározta, átadja dániának a nagy dán író, martin andersen nexő teljes, a német demokratikus köz- társaságban lévő irodalmi hagyatékát. az erről szóló állásfog- lalásról erich honecker, az ndk államtanácsának elnöke levél- ben értesítette anker jørgensen dán miniszterelnököt. a levelet paul verner, az nsep politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára csütörtökön adta át koppenhágában a dán kor- mányfőnek.

nexő élete utolsó éveit az ndk-ban töltötte. /kocsis/
--

kk. 75. salzburgi kiállítás

sz/mh/rj pi b é c s , 1979. november 8.

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

a salzburgi magyar kulturális hét nyitányaként csütörtö- kön magyar naivművészeti kiállítás mutatkozott be a mirabelle garten-ban lévő muzeumban. a kiállítást magyar részről demeter sándor, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese, osztrák részről pedig dr. heinz klier, salzburg város tanácsá- nak kulturális szenátora nyitotta meg.

az ünnepségen salzburg tartomány és város számos képvise- lője, a kulturális és művészeti élet ismert személyiségei, köz- tük dr. peter krön udvari tanácsos, a tartományi kormány kultu- rális vezetője vett részt.

a magyar nagykövetség képviselőjében jelen volt pozsgai kálmán követségi tanácsos.

--

20.40 rj

-66-

Nm

kk. 76. holland parlament - 2.

pd/rj pi h á g a , 1979. november 8.

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

a holland parlament második kamarájában, a képviselőházban csütörtökön folytatódott a vita a nyugateurópában elhelyezen- dő új nukleáris fegyverekről. willem scholten hadügyminiszter - nyilván a kereszténydemokrata képviselők nyomására - kijelentette: igyekezni fog olyan határozat elfogadtatására a nato miniszteri konferenciáján, amelynek értelmében állást foglal- nak „korlátozott számú, modern nukleáris fegyver gyártása mellett, de azzal, hogy azok nyugateurópába történő telepíté- se a szovjetunióval folytatandó tárgyalások eredményétől függ- jön. a hadügyminiszter hozzáfűzte: minthogy az új fegyverek szolgálatba állítása csak 1983-ban történne meg, négy év áll rendelkezésre fegyverzetkorlátozási tárgyalásokra. scholten ismételten hangoztatta: minden a szovjetunióval folytatandó tár- gyalásoktól függ.

van der klaauw külügyminiszter, aki a liberális párthoz tar- tozik, visszautasította a munkapártnak azt a javaslatát, hogy 1981-ig ne hozzanak semmiféle határozatot az új fegyverek ügyé- ben. „szövetségeseinkkel történt megbeszélések alapján arra az elhatározásra jutottunk - mondotta - hogy a szovjetunióval nem kívánatos a tárgyalás a fegyverzetek korlátozásáról saját nukleáris fegyvereink modernizálása nélkül.,,

bár a külügyminiszter határozottabb hangot használt a hadügy- miniszternél, megmutatkozott, hogy a közvélemény nyomásának enged- ve, a holland kormány némileg változtatott korábbi álláspontján, és igyekszik olyan benyomást kelteni, mintha az új fegyverek gyártásáról szóló határozat nem jelentené egyben azok tényleges rendszerbe állítását is. a szovjetunióval folytatandó tárgyalások- ra való ismételt hivatkozással a van agt-kormány meg akarja nyug- tatni a parlament többségben lévő képviselőit, akik nem kívánják vállalni a kockázatot, amelyet új nukleáris fegyverek elhelyezése jelenleg a sűrűn lakott hollandiára. /mti/

--

20.45 rj

-67-

Nm

kk. 77. két hír franciaországból

bd/rj pi párizs, 1979. november 8. /mti/

az 57 éves jean matteoli-t, a francia szénbányászati tröszt eddigi vezérigazgatóját nevezte ki a múlt héten öngyilkosságot elkövetett robert boulin helyére munkaügyi miniszternek giscard d'estaing francia köztársasági elnök. akárcsak elődje, matteoli is az rpr - a tömörülés a köztársaságért - tagja, s kezdetől részt vett a gaulleista mozgalomban. /mti/

x x x

henri coulombes kapta meg a francia akadémia regényekre kitűzött nagydíját csütörtökön „l'adieu de la femme sauvage”, című művével, amely a náci németország végnapjairól, a német polgári lakosság sorsáról szól. /mti/

kk. 78. irán - amerikai-palesztin kapcsolatfölvétel

c-vz/rj pi washington, tel-aviv, 1979. november 8. /mti/

amerikai kormánytisztviselők csütörtökön megerősítették, hogy ramsey clark, carter elnök különmegbízottja istanbulban kapcsolatba lépett palesztin személyiségekkel a teheráni amerikai nagykövetségen fogva tartott amerikai tiszok kiszabadítása érdekében. mint ismeretes, clark egyelőre nem utazik tovább a török fővárosból teheránba, mivel khomeini ajatollah visszautasít minden tárgyalást az amerikaiakkal. /upi/

az izraeli külügyminisztérium szóvivője tartózkodott attól, hogy bírálja az amerikai-palesztin kapcsolatfölvételt. /ap/

21.13 rj

-68 -

kk. 79. vance

ha/rj pi washington, 1979. november 8.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

az amerikai kormány továbbra is „csendes diplomáciával”, törekszik kiszabadítani teheráni nagykövetségének személyzetét, közölte csütörtökön cyrus vance. az amerikai külügyminiszter köszönetet mondott külföldi kormányoknak „és másoknak”, /azaz a pfsz-nek/, amiért közvetítenek washington és teherán között.

az egyesült államok változatlanul azt tartja a legfontosabbnak, hogy védje polgárainak biztonságát, és nem a „szónoklatokat”, hanem a csendes diplomáciát állítja előtérbe, mondta vance. a célzás kongresszusi körökre vonatkozott, amelyek „keményebb”, fellépést sürgettek cartertől az iráni ügyben. e hangulatot volt hivatott ellensúlyozni vance nyilatkozata, amelyet újabb, többórás előkészületek, tanácskozások előztek meg.

kk. 80. külpolitikai hireink jegyzéke 14 órától zárásig.

rj/pi

1979. november 8.

36. rövid hírek
 - amszterdam: ékszerrabló
 - stockholm: kongresszus
 - genf: giscard-nansen emlékérem
 - erfurt: schiller-évforduló
 - hanói: szovjet hadihajó
 - párizs: meghalt de gaulle özvegye
37. demirel
38. namibia - nemzetközi értekezlet
39. philadelphia - o. rourke
40. kreisky-interjú a the guardianben /részben szerk. táj./
41. ohira - kormányalakítás
42. brown - elnökválasztás
43. salt
44. rövid hírek
 - stockholm: trónöröklés
 - manila: tájfun
45. brutális csendőrrakció olaszországban
46. irán - helyzetkép
47. egiptom - szocialista internacionálé
48. greensboro
49. irán - usa
50. kenya - választások

/folyt. köv./
21.55 rj

-69-

kk. 80. / külpolitikai... 1. folyt./rj

51. olasz terrorista
52. salt /kieg. a kk. 43-hoz/
53. dkp-wehner levélváltás /lásd: nov. 6. kk.78./
54. hírek franciaországból
55. haderőcsökkentés
56. francois-poncet
57. az új japán kormány névsora /lásd: kk.41./
58. rövid hírek
 párizs: belga nagykövetség
 stockholm: a világ legmagasabb szobra
 bécs: hó
59. nszk leszerelési javaslatok /szerk.táj./
60. irán - kinevezés, olaj
61. angola - kormányátalakítás
62. fiat - elbocsátások
63. hírek lengyelországból
64. irán - taszz
65. vörös brigádok - letartóztatások
66. rhodesiai diplomácia
67. szovjet vélemények az eurostratégiai fegyverekről
68. irán - usa -2 /lásd:kk.49./
69. bonni fegyverkezés
70. rövid hírek
 belgrád: földrengések
 bécs: freskó
 párizs: tömegmészárlás
 moszkva: pahmutova
 belgrád: kínai külügyminiszter
71. camacho levele suarez-hez
72. irán - titkos dokumentumok
73. nemzetközi namibia-értekezlet
74. két hír az ndk-ból
75. salzburgi kiállítás
76. holland parlament -2
77. két hír franciaországból
78. irán - amerikai-palesztin kapcsolatfölvétel
79. vance
80. hírjegyzék
/mti/

- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: kopreda dezső, bochkor jeno, patak károly,
barabás miklós, pirtyi sándor
-70-

22.00 rj

Nm

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/

Külföldi hírek

1979. november 9. p é n t e k

kk.1. várható

km/ra kd

1979. november 9. /mti/

teherán/washington: tuszok - diplomácia

belpolitikai helyzet

washington:

a szenátus külügyi bizottsága
dönt a salt-ii-ről

lapaz:

belpolitikai fejlemények

belgrád:

huang hua befejezi látogatását

bukarest:

malfatti olasz külügyminiszter,
valamint francois mitterrand
látogatása

/mti/

--

7.00/ra

-1-

de